

Resuravit de ... 20. C. 5.

IOANNIS CHERADAMI
ALPHABETVM LINGVAE SAN-
CTAE, mystico intellectu refertum.

*res
1867*

Parisijs apud Aegidium Gormontium, sub scuto
C... in via Iacobæ. 1532

Est. H. C. S.

REVERENDISSIMO IN CHRIS-
 to patri, Paulo a Carreto, Cadurcensi epi-
 scopo ac comiti illustrissimo, Io. Cher-
 radamus S. D.

F. X. S.

m

Uta cū gratulatione amplex-
 eteris quicquid lucis in medi-
 um profertur, publicum sem-
 per ac necessariū ratus quod
 datur. Publicū, quod nō am-
 bigis diuina prouidentia al-
 tissimi omnia circumspecien-

te prolatum quod datur: cuiusmodi est quicquid
 in lucem edidit G. Budæus, vir vndiq; absolutis-
 or, q̄ pro multitudinis opinione. Quod si ipsa
 prouidentia nolisset, quod vir ille scripsit, pu-
 blicū ac nostrum esse, diutius celasset, & frustra
 definitum esset a Socrate, sapientem publicum
 bonum esse. Necessarium autē, quod eius rei que
 datur, scientia mortalibus deesset, esset autē pro-
 futura si prodijisset: quemadmodū profuit quod
 acumine, luce, eruditione, ac scientia Budæi iam
 verius nostri quàm sui, prodijt: id quod vel nomē
 indicat. *τίθειμαι γὰρ κατὰ τὴν τῆς φρονήσεως
 ἐπιωνυμίαν αὐτὸν τὸν μέγα δαίμονα εἶναι,
 καὶ ταύτην ὀρθῶς βέβαιον καλεῖσθαι.* Qua-
 re quum probe ipse sciam quod nemo vnus om-
 nia nouit, & quod oēs norunt, publico omniū
 bono norūt: nolui ex genere hominum esse, qui
 talentum libenter suffodiunt, & scientias occul-
 tant, & malunt inertiores videri, ne doceant aut
 scribant, quàm docēdo æmulos parere iniquius

quod esse arbitratus ipse sum semper, lucernulam,
 quam omnium bonorum dator mihi dedit, me-
 tu quorundam odij sub modium abscondere, quod
 linguæ sanctæ donum inculta & rustica veste in
 medium proscenium constituere, præsertim qui
 existimem quibusdam nostrum hanc discendam
 potius, quod hac ignota, in sacris commentandum:
 ut scilicet oracula diuina suis fontibus ac linguis
 intelligantur, & non hauriantur ex frigidorum
 commentorum (lapsus sum, volebam dicere com-
 mentariorum) lacunis. In quibus videre est foedi-
 ssimos lapsus, & quam insulse tractet diuinam
 scripturam, qui literarum hebræarum sunt ignari,
 qualis extitit Carrensis, qui super quendam locum
 cap. 19. Job, ubi in hebræo legitur, in saxo incidantur,
 legit, vel celte sculpantur in silice. inquit, celtes
 instrumentum est quo literæ vel imagines scul-
 puntur in silice. Foedus nimirum lapsus. non enim
 celtes instrumentum est, neque in hebræo nec apud 72
 reperitur, nisi forte pro $\aleph$ interpretari quis vo-
 luerit vel certe, pro quo falso legitur celte. sed ea
 dictio ad æternitatem significat, non certe. Quod au-
 tem ipse illis fontibus studuerim (nihil enim re-
 fert quanta, sed quod optima legerim) aut quod profue-
 rim, id omne ex Myriade illa nostra mystica su-
 per nomine $\aleph$, tuo, ac illorum veterum præco-
 num illius sanctissimi nominis, quod est supra
 omne nomen, qui Sorbonici vere a sorte bona di-
 cuntur, κληρος γὰρ κυρίου αὐτοῖ ἐῖσι $\aleph$. i. ad
 æternitatem iudicio subiacebit. Te interim, qui
 æterna semper mente complecteris, non quæ fluxa
 & fragilia sub cælo, sed quæ sempiterna sunt su-

pra caelos, hisce sacris linguæ hebraicæ literis digito dei conscriptis donamus, quibus nomina sacra constantur, non ab hominibus, sed ab ipso altissimo inuenta. Vnde eã ipsam linguã sanctã vulgo dicimus, quòd id vnum præter cætera vere debet sacrũ appellari & sanctum, quod deus sanxit, & honori suo, non humanis illecebris reseruauit. Nam si non mediocris est ponderis negotium de literis Græcis, vt Plato summa industria, & acri studio, & ingenio sagaci, earũ probat diuitias, imo delicias in libro cui Cratyl. inscriptio est. nō enī, vt ipse inquit, alphabeto habemus quicquam melius, quo de veritate primorum nominũ iudicemus, ἐπειπερ συλλαβαῖς τε καὶ γράμμασι ἢ μίμησις τυγχάνει οὐσα τῆς οὐσίας ὀρθότατόν ἐστι διελθεῖν τὰ σοιχῆα πρῶτον. i. Quandoquidem syllabis & literis imitatio fit essentia, rectissimum est discernere elementa primum. Quanto magis literæ sanctissimæ linguæ, quæ supra omnium estimationem est docta, lepida, & grauis: quæ licet angusta sit si voces recenseas, nihil tamen patitur sibi deesse: tam varie vtitur sua suppellectile, id autem honeste, diligenter, ac erudite. De qua differat licet Demosth. aut Cicero aliquis, profecto crediderim eum in harum sacrarum literarum arcanis mutum ac elinguem futurũ. Omnes enim homines, inquit Orig. ad verbi diuini explanationem non solum ineloquentes, sed & muti putãdi sunt. Quin hoc de ipsa sacratissima lingua dicere audeo, siue iucunditatem, siue eruditionem cũ summa grauitate (quomodo enim

non essent graua, sancta, inuiolabilia, quæ cælo demissa sunt oracula?) coniunctam confyderes. Nulla crebrioribus & ciuilioribus tum loquutionibus, tū tropis pollet. Quis, oro, Demosthenes aut Cicero tā breuibus omnia p̄fecit & apparauit, vt ad summam rei cum tanta opportunitate tantoq; decoro perueniat, vt illi qui hisce literis sacra oracula eo spiritu quo hauserunt, nobis credere? Quod si, o iuuenis supra ætatē eruditissime, de eruditione certemus, & eruditum sit quod mundum est, tersum, graue, ac penetrans, quod omnigenis figurarū cum sententiarū tum dictionū coloribus discriminatum est, quod tropis tanq̄ floribus variegatum, quod comparationibus & similitudinibus adpositissimis refertum: nihil profecto erit apud vllos vllius linguæ doctos, quod illorum possit eruditioni ac tersitudini conferri, nedum anteferri: hoc vno excepto, quod filij lucis non tam diligenter ordinem & artem seruant, atq; filij tenebrarum, ac earum stultiosi, q̄ vt rhetorices præcepta primis labijs delibauerunt, iam nihil aliud q̄ artem moliuntur: cumq; pro publica concione differunt, seipsos continue produnt cum longis partibus, tum verborum apparatu, quod non prodierunt gloriæ dei, & conscientiarum salutis gratia, sed vt docti videantur. Quod autem secus a sacris scriptoribus fiat, id ipse prouidentię acceptum fero: vt scilicet spiritus, non oratoris impetū agnoscamus, palamq; fiat, mentes aculeo spiritus, non orationis capi. Quare putauī me iam munus te Paulo a Carreto oppido dignum nactū esse. Quid enim

dignius, quàm vt. 22. literę lingue sanctę, inuen-
 tum ac donum altissimi, virtutib⁹ illis. 17. quas
 Paulus ad Timotheum scribēs, quinq; sensibus
 ab illecebris huius seculi expurgatis, in episcopo
 requirit, cum primis tibi vni Paulo exculcto de-
 dicentur! Præterea ad Titum Paulus, easdem
 virtutes paulo perstrictius repetens, episcopum
 ἀνέγκλητον. i. inculpatum esse vult. At quid in
 Pauli a Carreto celsitudine est quod vel momus
 ille culpare possit? Paulus episcopū μὴ ἀυθάδης
 .i. non præfractum, & sui sensus plus satis tena-
 cem esse vult. Paulus a Carr. licet ex suo ipsius
 pectore egregie sapiat, decernat p se omnia pru-
 dēter, tamen mira quadam animi moderatione
 etiā aliorū sententias lubens admittit. Paulus es-
 piscopum μὴ ὀργίλον. i. non iracundū esse vult.
 at quid Paulo a Carreto mitius? quid modestius?
 Paulus episcopum μὴ πάροινον. i. non vino-
 sum vult esse: & Paulus nihil pri⁹, nihil antiqui⁹
 habet ipsa sobrietate. Paulus episcopū non vult
 esse πλάκτην. i. percussorem. Quisnam obsecro
 in Pau. a Car. lingue vel cōtumeliosę, vel iurgio-
 sę erga subditos indicium vllum persensit? Pau-
 lus non vult episcopum ἀισχροκερδῆ .i. turpis
 lucri cupidū existere. ab illo sane Paul. a Car. ab-
 horret, vt qui maxime. Paul. iubet episcopū esse
 φιλόξενον, φιλάγαθον, σώφρονα, δίκαιον,
 ὀσιον, ἐγκρατῆ, ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν
 διδασχὴν πισοῦ λόγου. id est hospitalē, bonar-
 rum rerum studiosum, sobrium, iustum, pium,
 temperantem, tenacem eius qui secundū doctri-
 nam est fidelis sermonis. At illa virtutū vniuersa

farum ornamenta adeo in Paulo a Carreto resplendent, vt illa omnia, quid dicam exornare: vix cōmemorare possim. Deniq; fidissimis ministris nouem illis virtutibus excultis, quas ad Timo. apostolus recenset, tu mi Paule omnium hominum foelicissime es comitatus. Ecquis non vnum Paulum vel vnus Petri Bertrādi comitatu foelicissimum dicat: ex ista ætate, hac in ciuitate omnium vtriusq; iuris peritissimi, secundū tamē vnū Petrū Stellā. nā oēs qui ex omni ætate, non modo in hac vrbe, sed in toto orbe intelligentiam siue vtriusq; iuris siue quarumcunq; bonarum artium ac disciplinarum habuerūt, si vnū in locum conferantur, cum Petro Stella nō sunt comparandī. Nimirum is habet locum inter iuris peritos, vtriusq; iuris peritissimus ipse, summorum hominum propè consensu, quem Petrus apostolus in apostolico senatu. Hæc est mi Petre Bertrande ea ipsa stella quę dudum in Genabō oppido apud Ligurim flumen radios omnigenæ suæ eruditionis in orbem diffudit per triquetrum aspectum a fratre tuo iustitiæ magis q̄ iuris cōsulito. Cuius inquā clarissimę stellę iā zenith. i. vertex lucidissim⁹ in sancto senatu nostro lumen cæteris foenerat.

Vale.

Cur apud Hebræos tantum vigintidue literę,
ac tres partes orationis.

Vemadmodum tres mundos figurat
Q antiquitas, supremū omnium ultra-
 mundanum, quem philosophi intel-
 lectualem vocant, a nemine satis pro dignitate
 decātatū, Hebręiautē **עולם המלאכים**. i. se-
 culū angelorū, in quo sunt nouē chori angelorū,
 siue creaturę penitus spirituales, semper ma-
 nentes, nulli vel motui vel alterationi obnoxie,
 quibus nouem literę in suum ordinem locatę ab
 א vsq; ad י significantur. Proximum huic cę-
 lestē, quē Hebręi **עולם האגלים**. i. seculū
 orbū qui mouentur in loco, quibus nouem itē
 literę א ב ad literā ז designantur. Postremum
 omnium sublunarem, quem nos incolimus, he-
 braice vocam⁹ **עולם תיסורות**. i. seculū ele-
 mentorum, & in eo est homo, qui appellatur
עולם תסטן. i. seculū paruū, quod gręci di-
 cunt **μικροκοσμος**: quibus inquam 4 elemen-
 tis 4 reliqua elemēta intelliguntur. Vnde puto
 dicta sunt elementa, quasi hylemēta. i. materia-
 lia, ex quibus minimis maxima fiunt. nā si par-
 uum paruo superaddas, & simul omne cōponas,
 magnus fors tandem fiet aceruus. Ita & lingua
 sancta diuiditur in tres partes orationis, scilicet
 in **שם**. i. nomen, quod significat p modū subs-
 tantię per se stantis & pmanentis: & in **עולם**
 .i. verbū, qđ significat cū tēpore, quod est mēsur-
 ra motus: & in **מלת תטעם**. i. dictionē ra-
 tionis, quod est colligatio nominis & verbi, quę

non permanet, & in hoc lingua hebræa, nõ modo quia prior est ceteris linguis, verum etiã quia naturam sequitur entis, non flectens, nec per casus sua varians nomina, vt græca & latina. Hasc igitur 22 diuinas literas ex mente Hieronymi in 7 connexiones locabimus, quòd facilius illud sacratissimum sacramentum septimę connexionis, quę est extrema, refertissima mystico intellectu, percipiatur.

Prima connexio.

tabularũ	plenitudo	dom ⁹	doctrina
Daleth	Gimel	Beth	Aleph
4 ך	3 ג	2 ב	1 א

Quòd videlicet doctrina ecclesię, quę domus dei est, in librorum reperiatur plenitudine diuinorum.

Secunda connexio.

vita	hęc	et	ista
Cheth	Zain	Vaf	He
8 ח	7 ז	6 ו	5 ה

Quę enim alia potest esse vita sine sciẽtia scripturarum, per quam etiam ipse Christus agnoscitur, qui est vita credentium?

Tertia connexio.

principium	bonum
Iod	Teth
10 י	9 ט

Quia quauis nunc sciamus vniuersa quę scripta sunt, tamen ex parte cognoscim⁹, & ex parte prophetamus: & nunc per speculum in ænigmate videmus: cum autem meruerimus esse cum Christo, & similes angelis fuerim⁹, tunc lib

brorū doctrina cessabit, & tunc videbimus facie
ad faciē bonum principium, sicuti est.

Quarta connexio.

disciplinæ, siue cordis	Manus
Lamed	Caph
30 ל	20 מ

Man⁹ intelliguntur in opere, cor & disciplina in-
telliguntur in sensu: quia nihil facere possumus,
nisi prius quæ faciēda sint scierimus.

Quinta connexio.

adiutoriū	sempiternū	ex ipsis
Samech	Nun	Mem
60 ס	50 נ	40 מ

Hoc explanatione non indiget, sed omni luce
manifestius est, ex scripturis æterna subsidia mi-
nistrari.

Sexta connexio.

iustitiæ	oris	fōs sine ocul ⁹
Zade	Pe	Ain
90 צ	80 פ	70 ע

Secundum illud quod in quarto numero expo-
suimus.

Septima connexio.

signa	dentiū	capitis	vocatio
Taf	Sin	Res	Coph
400 ט	300 ש	200 ר	100 פ

Per dētes articulata vox promitur, & in his si-
gnis ad caput omnium, qui est רשׁי Christ⁹, per-
uenitur: per quē venitur ad regnū sempiternū.

¶ Quasi prædiceret alphabetum, & prælagiret
vaticinio, & ipsa litera ט vbi Christ⁹ & dei ver-
bum & deus in septima huius instabilis seculi

ætate aduenerit in carnem, erit aptissim⁹ chara-
 cter figurãdi nominis Ψ , quẽ deus pater dedit
 inuocandũ supra omnem ecclesiã, quæ est cor-
 pus ipsius. Videamus aliud mysteriũ. Nunquid
 lampas in effigie sua & figura, Ψ literę, circun-
 ductis lineamentis corporalibus, par & cõsimi-
 lis est: in qua instar γ elementi, quod deitatẽ he-
 bręis designat, lychnus splendet: oleũ eius lâpa-
 da & lychnum ita igni cõiungit, vt absq; omni-
 bus ijs simul iunctis splendor lampadis tene-
 bras exire nolit. quare & Salom. cecinit Ψ Ψ Ψ
 .i. oleũ effusum nomen tuum. Oleum autẽ apud
 Hebręos a Ψ incipit litera. igitur Ψ olei nota
 .i. effusi & effabilis nominis cõueniens extat si-
 gñaculum, quod ita Christi personã imbibit, vt
 quicquid de vna in illo natura dicit, de alia quoq;
 verũ esse perhibeat. Ψ Ψ γ homo nat⁹ est ex vir-
 gine. Ψ Ψ γ etiã de⁹ nat⁹ est ex incorrupta virgi-
 ne. Vnde ipsa non tantũ $\chi\rho\iota\sigma\tau\acute{o}\kappa\omicron\varsigma$. i. Christi
 parẽs, sed etiã $\theta\epsilon\iota\sigma\tau\acute{o}\kappa\omicron\varsigma$. i. dei mater iure colit-
 tur. Dicũt præterea secretiores hebręi, q; iuramẽ-
 tum multa connectit, maxime septenarium illũ
 excelsum, a quo proueniũt omnia: sicut vocabu-
 la iuramenti & septenarij idem sunt in eorũ lin-
 gua, adeo Ψ Ψ Ψ Ψ Ψ Ψ Ψ , quod iurauit significat, ve-
 nit a Ψ Ψ Ψ , quod septem significat: vt secun-
 dum eos sensus sit, iurauit. i. septenauit, vel per
 septem obtestatus est, & illa septem adduxit in
 testimonium. Quod volẽs significare Abraham
 quando pepigit fœdus cum Abimelech, statuit
 septem agnas in testimonium, per quas septem
 agnas representare intendebat septenarium il-

lud excelsum, iuxta quod stant septem spiritus
 qui in cōspectu throni dei sunt. Vnde Origenes
 scribens in illud Esaię: Apprehendent septē mu-
 lieres virum vnum, ait, Supra multos fuit spi-
 ritus sanctus cum suis donis: sed in nullo requie-
 uit, nisi supra Iesum, qui est vnicus sponsus, quē
 apprehenderunt septem mulieres. i. septenarius
 ille excelsum indissolubili vinculo. Iurauit domi-
 nus Christo, vt esset sacerdos in æternū: & quia
 iurauit, ideo quieuit super eum spiritus septiformis.
 Vnde equatur illud tertium, scilicet **אבש**
 quod Hebræi dicunt conuenire cum iuramēto,
 & septenario, & quietem significat. Quieuit igitur
 septiformis spiritus in eo, & septenarius ille
 excelsum: quia pater omnipotēs ad eū iurauit, vt
 semp sanctus & diuinus permanēs, alios sanctifi-
 caret, & diuinos faceret. Et illud obseruandū est
 quod eadem litera **ש** habet tres ramusculos in
 vnum colligatos, quæ indicat trinitatem perso-
 narum colligatarū in vna essentia diuina, de qua
 & locupletius in Myriade illa nostra. Oro te, in-
 quit diuus Hiero. quid hoc sacratius sacramen-
 to? quid hac voluptate iucundius? qui cibi, quæ
 mella sunt dulciora, quàm dei scire prudētiam,
 & in abdita eius intrare, & sensum creatoris in-
 spicere, & sermones domini dei tui, qui ab huius
 mundi sapientibus deridentur, plenos docere sa-
 pientia spiritali? Habeant sibi cæteri, si velint,
 suas opes, gemma bibant, serico niteant, plau-
 su populi delectentur, & per varias voluptates
 suas diuitias vincere nequeant: nostræ diuitiæ
 sint in lege domini meditari die ac nocte, pulsa

resanuaam non patētem, panes trinitatis accipe
te, & seculi fluctus domino præeunte calcare.

¶ Naturalis literarum diuisio.

X prælibatis ergo 7 connexionibus
e puto satis patere quod elementorum
hebræorum nomina proferimus, ipsa
vero elemēta nequaquā .vis enim literę sola dictio
nibus inseritur, vox autem de foris subiungitur:
nam aliud nihil ח מ ר ב exprimūt, nisi labiorū
gesticulationem: sicut ה ט ל י ת linguę im
pulsus: & פ ר ש ד י dentiū exhibilātem cre
pitum: similiter ק פ ב ר palati vuulæq; cōmo
tionem: & ע ק ת כ solum hiatū gutturis. Hęc
illarum est virtus literarum atq; potestas, non vt
totæ secūdum nomen ingrediantur dictionem,
sed quod aptitudine sua præbeant applicatiōē
voci ad vocalia instrumēta: sicut nec apud græ
cos literæ non proferūtur, teste Platone, ὡσπερ
τῶν σοιχείων οἶδα ὅτι ὀνόματα λέγομεν,
ἀλλ' οὐκ αὐτὰ τὰ σοιχεῖα πλήρ τετάρων
τοῦ ε, καὶ τοῦ υ, καὶ τοῦ ο, καὶ τοῦ ω. τοῖς δ'
ἄλλοις φωνήσι τε, καὶ ἀφάνοις, οἶδα ὅτι πε
ριτίθεντες ἄλλα γράμματα, λέγομεν, ὀνόμα
τα ποιοῦντες, ἀλλ' ἕως ἂν αὐτοῦ δηλουμέ
νην τῆρ δύναμιρ ἐντιθῶμεν, ὀρθῶς ἔχει
ἐκείνο τὸ ὄνομα καλεῖν, ὃ αὐτὸ ἡμῖν δηλώσει.
οἶον τὸ βῆτα ὀραῖς ὅτι τοῦ η, καὶ τοῦ τ, καὶ
τοῦ α πρόσθεντων, οὐδ' ἐμ ἐλύπησεν, ὡσε
μὴ οὐχὶ τῆρ ἐκείνου τοῦ σοιχείου φύσιρ δη
λώσαι ὅλη τῶ ὀνόματι οὐ ἐβούλετο ὀνομα
θείης οὕτως ἠπισήθη καλῶς θείσαι τοῖς
γράμμασι τὰ ὀνόματα. hoc est, Vt in elemē

tis fieri cernis. Scis enim quod elementorum nomina dicimus, ipsa vero elementa nequaquam, quatuor duntaxat exceptis, scilicet ε, υ, ο, ω. Cæteris autem, tam vocalibus, quam non vocalibus alias addentes literas, nomina constitimus, atque ita proferimus. Verum quousque elementi ipsius vim declaratam inserimus, conuenit nomen illud vocare ipsum quod nobis significet elementum: ut in β apparet, ubi additis η, τ, α, nihil obstitit quin integro nomine natura elementi illius ostenderetur, cuius nominum auctor voluit: usque adeo scite literis nomina imposit.

¶ Μετάθεσις mystica, siue siruph factarum literarum.

h As primitiuas 22. literas, quibus solis ab initio scriptura omnis depicta extitit, secretiores hebrei transponunt, locant & dislocant pro cuiusuis iucundæ contemplationis amœnitate: cuiusmodi est illud amœnissimum reginæ cælorum מַרְיָם, id est Maria. quod si per siruph, aut reuolutionem literarum eorum more scribatur, מַרְיָם dicit, quod mare excelsum significat: per quod mystice intelligimus misericordiam, gratiam & pietatem. quod mare cognoscens Ionas, cum durus nuncius ad Niniuitas delectus fuisset, bonus & pius vir simplex יִרְבֵּן, id est columba nomine & re, ne se uera mandata perferret, iter arripuit ad ipsum mare, id est misericordiam, gratiam & pietatem. Ergo cum ipsa μεχαριτωμιν ημεμερια, id est μεχαρια, hebraice per siruph mare illud excelsum

dicatur, stella maris, mater misericordie, gratie & pietatis merito a nobis colitur, quanta est *μετάθεσις* mystica in dictione *רַחֵם*, id est asinus. quæ si per *סִרְפָּח* præferatur dicendo *רַחֵם סִרְפָּח* id est pietas, vel clementia, significabit quod tunc omnium clementissimus *רַחֵם* cum appropinquasset Hierosolymis ad Bethphage & Bethaniam, *πρὸς τὸ ὄρος ἐλαιῶν ὡς ἐλεῶν*, id est misericordiarum, *καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτόν*, coepit exercere supremum opus pietatis & misericordiae. Præterea quantum est mysterium in dictione *רַחֵם*, id est spiritus, aer, aut ventus: unde *רַחֵם* dicitio, odorem & odoratum iuxta verum etymon significans, fluxit, & eo velut vehiculo trahatur odor. Quod si per *סִרְפָּח* pro *רַחֵם* id est spiritus, dicatur *רַחֵם סִרְפָּח* quod est foramen, significabit id quod *θεόωνευστοι* dicunt, scilicet cum transmutatus spiritus in meliorem sortem, secum inferius deducit, & hoc per seipsum subtiliat, sicut subtiliatur aurum deductum per angustissimum foramen: ut de animali fiat spirituale: & hoc quando primo vnitur cum illo diuino & superiore. Si autem decidens cōglutinatur cum inferiore, tunc per seipsum tanquam per foramina cribri distillat: & deperdit quicquid ex superiore deteriorari potest. Quas metatheses imitari volentes græci, tantum deficiunt, quantum græcum idioma, hebrææ linguæ foetus (ut ita dicam) spurrius, defecit ab ipso sacro & mysterioso eloquio, in quo secundum rerum proprietates nomina ab Adam iubente deo imposita fuere. quare exemplum metatheseon græcarum enumerando, admo-

dum breui defatigabor, veluti si quempiam $\delta\omega\rho\theta\epsilon\omicron\mu$ pro $\theta\epsilon\omicron\delta\acute{\omega}\rho\omega$, aut pro $\nu\iota\kappa\omicron\delta\acute{\eta}\mu\omega$ $\delta\eta\mu\acute{\omicron}\nu\iota\kappa\omicron\mu$ appellem, siue pro $\delta\eta\mu\omicron\phi\acute{\iota}\lambda\omega$ $\phi\iota\lambda\acute{\omicron}\delta\eta\mu\acute{\omicron}\mu\omicron\mu$, & $\sigma\omega\mu\alpha\tau\acute{\omicron}\phi\iota\lambda\omicron\mu$ pro $\phi\iota\lambda\omicron\sigma\omega\mu\acute{\alpha}\tau\omega$. propter linguæ græcæ ac aliarum linguarū inopiā, quæ ad hebræam tanquā omniū idiomatū fontem comparatæ, pauperes sunt, & egestatis suæ impatientes, vt quæ & reliquarum nationū asciscāt idiomata. qđ idcirco dixerim, quo sacre linguæ cādidatos attētiore reddā ad cōsiderandū vocū literas. sic enim fiet, vt in omni lingua deprehēdamus nostram, hoc est hebraicā. id quod venerandæ antiquitatis indubitatum argumentum est. Et quo facilius latinorum furta deprehendere liceat, nūquid sum es est, verbū tritum, a voce hebræa $\Sigma\Gamma\psi$, id est sum vel pono, defluxit: Et vt mihi fides adhibeatur, $\Sigma\Gamma\psi$. i. sum hebraicam vocem id significare, & esse idioma sanctum in supellectili latini sermonis, citabo illud Esaiæ 44. $\Sigma\eta\lambda\epsilon\mu\epsilon\mu\epsilon\mu$. id est, quum ipse sim ab æterno. De Chaldæorum & Arabū, Syrorum, & omnium orientalium linguis nullū dubium est, qui vel apices eorum modo aspiciunt. Porro græcæ & latinę linguę tot voces commodarūt hebræi, si modo Rabbīnorū pūcta obliteres, antistœcha probe expendas, & metatheon inuersionem in ordinem cōstituas, vt mancam vtrancq; reddideris, si reddere sua hebræis pergas. Quid si græci $\eta\pi\acute{\omega}\mu\epsilon\iota\omicron\iota$ suam $\eta\pi\alpha\rho$ quā ab hebræa, $\eta\pi\eta$ vel $\eta\eta$, id est formido, contritio, deiectio, mutuo acceperunt: aut $\kappa\epsilon\rho\acute{\alpha}\sigma\alpha\iota$ $\acute{\alpha}\nu\tau\omicron\iota$ suum $\kappa\acute{\epsilon}\rho\alpha\varsigma$, quod a $\eta\eta\eta$

habuerunt, redderent, nonne in hac parte mutilati forent? Sed quia incidimus in mentionem dictionis קרן, dicamus altius. Vtuntur nimirū hebræi hac voce קרן. i. cornu, pro radio, flamma, aut splendore, metaphora a bouis cornu ad solis radios ac iubar, & ad flammam tracta. hinc nonnulli ipsotum dixerunt, quod per errorem Moses ille supra omnes mortales lenis, iucūdus, suavis & patiens, cornutus nobis factus est, quū scriptura voluerit nobis gratiam, splendorem, & authoritatem, quæ ex colloquio domini accesserāt, ita vt per omnia augustior esset quàm prius, commendare.

¶ De quinqueliteris finalibus.

Ræter, 22. literas sunt aliæ. 5. finales siue terminales, quas longe pōst ille prudens Esdras, vt multi asserunt, simul cum punctis adinuenit: nec. 22. numero ascribuntur: quia istarū פ ת ו מ ב primum & medium locum tantum obtinentiū sunt ἀντίστοιχα ac explicaturæ: quæ in longū dū superne integre manent, in hunc modū tantū in fine finguntur פתח : nisi semel Esa. 9. cap. in dictione לטרבת. quod ita dixit propheta, coactus videlicet naturæ ordinem in virgine matre permutatū, genuino situ literarū permutato innuere, atq; clausum מ contra linguæ proprietatem in medio dictionis ponere, inuiolata claustra virginis puerperæ significaturus.

¶ An Moses, prophetæ, atq; hagiographi
vñ sint notis vocalibus.

h Ebræorum literas aliquando caruisse
vocalibus notis, quas Esdras, vt non-
nulli asserūt, excogitauit, aut, vt alijs
placet, ipsoꝝ Rabbini & finxerūt, & supposue-
runt, non tantum hinc colligitur, q̄ diuus Hiero-
nymus nullam prorsus ipsarū facit mentionē, &
vetustissimi eorum odices etiam si nunc habeāt
eas notas, aliquādo tamen non habuisse, tum ex
atramēti dissimilitudine, tum ex situ earum de-
prehenditur: sed vel hinc maxime, q̄ Saul quon-
dam vcrbi ambiguitate deceptus errauit ab ora-
culo, cū pmisisset deus Exodi xvij. cap. אמת
עמלך. id est, delebo memoriam
Amalech. credens si mares abstulisset, satisfieri
præcepto, quoniam אמת masculinum significa-
ret. Deus autem magis deleri memoriam Ama-
lech per hoc vocabulum אמת voluit, quod me-
moriam quoq; designat. Quia igitur nondū erat
scripturæ sacræ distinctio per puncta & accen-
tus, אמת sine notis vocalibus & memoriam &
masculinum enuncians, Sauli primo regi Israēl oc-
casionē dedit ruinæ. Contigit & græcis, qui He-
bræorū more olim notis accētuum ac alijs pun-
ctis subscriptitijs non vtebātur, simile, de verbo
φωε, quod hominem & lumen significat. Vnde
quondam Saturnaliorū cultores ἀμφιβολογία
decepti, hominē aliquem quotannis Saturno im-
molarunt: cum æque sacrificium illud accensis
luminibus fieri potuisset, vt placaret Saturnus.

Arte igitur quadam secretiore & vsu constabat lectio. Qui tamen posteaquam toties in captiuitates varias abducti sunt, & peregrinæ gētes aut patriam ipsorum, aut ipsos in patria non sua tenuerūt, prorsus exoletus est factus. Vbi vero tantum respirationis eis sit datum, vt vel redire ad literas suas, vel vocationi modū excogitare poterint, incertum est. Hoc tamen ambigū non est, tunc tandem inuentum esse, quum eis omnis ferme peritia perierit. Cuius rei argumenta sunt plus q̄ barbaræ vocationes **רררר**. An non se offert quomodo legi amet? Nempe Darius. Aequè **ררר** si puncta auferas, nōne sua se sponte legit, **κύρος**, Cyrus? Quæ ergo intemperię mouent vt pro Darius Dargafesch, & pro Cyrus Corefch, & pro **ררר** iafan, & sexcenta huiusmodi legant?

¶ Cur quælibet dictio tribus literis tantum quas radicales vocant, scribatur.

h Ebraei meliori doctore, quàm græci aut Latini suo Aristotele instructi, Abraham potissime, omnium rerum causas profundiori quodam modo, q̄ vsq̄ Arist. pertractant. Tria enim elementaria principia præsupponunt, **ררר**. i. terrā: **רר**. i. aquam: & **רר**. i. ignem: **רר** vero .i. aerem non habent tanq̄ materiā, sed velut glutinū & spiritum illa tria cōnectentē. ex quibus tribus principijs vnā cum glutino **רר**. i. spiritu, mediante virtute magni nominis omnia producta asserunt. quarū dictionū scilicet **ררר** **רר** **רר** **רר**. i. ignis, aqua, aer, puluis, literæ cum literis plenis nomi-

nis τετραγραμμάτων, hoc modo אהרהר
 אהרהר complent illum cubum 999: quo mira-
 bili artificio (vt dicunt ipsi Hebræi) omnia pro-
 ducta intelliguntur: vt plenius in Ennade nostræ
 Myriadis dicetur. quibus inq̄ 3 principijs 3 li-
 teras alphabeti applicuerūt ש ב א. & quia illa
 a quibusdam intelligentijs (quas ophaninos vo-
 cant) disponuntur per 7 erratica sidera, quæ ali-
 quando in propria, aliquando in peregrina do-
 mo reperiuntur, per 7 literas denotare voluerūt:
 quæ sunt bifariæ prolotionis, remissioris videli-
 cet, & fortioris, pro varietate apicum ipsis appo-
 sitorum vel intellectorum. quæ literæ huiusmo-
 di sunt אהרהר. reliquas autem 12 literas
 semper vniformis prolotionis, 12 signis ad-
 scribunt. quæ sunt אבגדהוזחטיךץ. Volunt
 insuper vnumquodq̄ cōpositum denominari il-
 lis literis, quæ designant causas congregientes
 ad cōpositū illud conficiendū. Et quia in vno
 quoq̄ fabricicio supereminet aliquod elemen-
 tum, aliquis planeta, & aliquod signum, opinā-
 tur vnumquodq̄ rite denominatum, quando
 componitur ex 3 literis denotantibus illas su-
 pereminentes causas. Sicq̄ asserūt aliqui Adam
 cognouisse quod nomen vnicuiq̄ rei accommo-
 datum imponeret. Sed quia corpora absq̄ vita
 & anima mortua sunt & imperfecta, hinc literis
 illis certa & accommodata addiderunt puncta:
 quæ sicut literis illis præstant quomodo profe-
 rantur, & quodammodo viuant, sic per ipsa de-
 signare volūt vitā rerum cōpositarum. Et quia
 omnia emanant, & incrementa a supramunda-

& sustentat omnia. Superiores apices, qui a græcis *πρωσδια* dicunt, hebraice aut *יְעֻזְבֵּד*, spiritum diuinum & sanctum significat, sanctificantem, & in deum redeuntem. De quo bifario spiritu, qui tamen vnus est, loquitur Origenes in volumine *περὶ ἀρχῶν* non indocte. Nam quāuis multiplex sic diuini spiritus virtus, hæc tamen bifaria præcipue est, ex qua dicitur spiritus vitæ, & spiritus sanctus: qui quidem *יְעֻזְבֵּד* nec a Mose nec ab alijs prophetis depicti sunt, sed magno spiritali cōcentu eos decantabāt, haud secus quā latini, qui suos accētus non scriptos proferunt. Quælibet ergo dictio linguæ sanctæ cōstat tribus, videlicet literis tribus, punctis vocalibus, & accentibus, ex quibus sermo dei viuus & efficax. Et hæc sufficiāt dicta de apicibus, abstinendo ab vltiori reſeratione. Superſunt multa cōmunicāda inter perfectos, aut spiritu cōtēplanda: dicendūq; est cū propheta, Reuela oculos meos, & cōsiderabo mirabilia de lege tua.

¶ De literis naturalibus, & accessorijs.

Vnc instruere viginti duas literas protinus ad aciem visum est, quibus instructis bene intelligetur trium partium orationis constitutio: qua te vel vna nititur linguæ sanctæ cognitio. Instructus ex eis exercitus tanti est momenti, vt nisi abs te ad vnguem obseruatæ fuerint, non video quid tibi herculeus altoqui labor in hebræis ita multum conferat. Verum tractatu rerum quæq; tibi molle scēt. ob id noli desperare. Nam quicquid fieri potest, id Fabio Quintiliano teste turpiter desperatur. Be-

ne autem tunc demum instruantur, si in dupli-
 ces ordines omnes separaueris, nempe in mili-
 tes grauioris armaturæ, quibus quidem saluis &
 ordine digestis acies culuscunq; vocabuli salua,
 legitimeq; digesta erit: & in milites leuioris ar-
 maturæ, siue accessorias literas, quæ radici vicariã
 locant operam: modo adsunt subsidij causa, mos-
 do repelluntur, vt vsus fuerit, citra vocum inter-
 nectionē. Sit itaq; hæc earũ partitiō. Ex eis enim
 vndecim substantiales tantum, & reliquæ vnde-
 cim simul etiam accidentales sunt. Substantiales
 sunt quæ videlicet de dictionis corpore nunquã
 possunt auelli: & dicuntur ob id passim a gram-
 maticis radicales, naturales, fundamētales, essen-
 tiales: & solum primitiua dictionum denotant:
 quas Rabbi Mose kimhi sic colligit חט ספר
 צרע צרע. Accidentales ob id, q; non sunt de
 essentia primitiui dictionum corporis, verũ de-
 mi possunt: etsi nonnunq; substantialium vice
 fungantur, & fiant substantiales. dicunturq; acces-
 foriæ, mobilēs, adiectitiæ, precariæ, vicariæ, sub-
 feruientes, famulantes: quas sic colligas את בנת
 משרי בו. Quas ego, quia aliquando submi-
 nistrant, aliquando sunt principales, faciam le-
 uioris armaturæ, & velitares milites, quando ius-
 stæ pugnæ aliquãdo allegunt, & aliquãdo quasi
 sarcinis ferendis subfamulant, & multa denomi-
 nandi genera consummatis perfectis verbis, sicuti
 velites exercitui cōmeatum, ingerunt: quarũ
 quando famulatur, præclara officia qui in nume-
 rato habuerit, sane prudentem delectum aget,
 instruetq; feliciter, certissime discernēs quid quos

uis loco loqui quæq; illarum polleat.

¶ De vario ministerio vndecim literarū
seruiliū quod exhibēt quādo nō sunt
de radice dictionis.

¶ Cum seruit, notat primam personam singu-
larem futuri temporis: vt ארנא, id est clama-
bo. Aliqua interim nomina denominatiua, sed
pauca, in eadem forma constituit: vt ערנא, id
est brachium. & est ipsa א litera diuinitatis, &
primi fontis omnium bonorum. Et quod dignif-
simum scitu, iuncto א cum ב caractere filij, fit
בא, quod patrem significat: qui pater nō potest
esse sine filio. estq; א formatum ex ג transuerso,
& duobus ה. quæ literæ in numero computatæ
reddunt 26, quātum dat nomē τετραγράμμου
τωρ, quod est nomen filij. per quos numeros nō
intelligimus vocales aut naturales vel rationa-
les, sed diuinos, & diuinitatis proprietates: quæ
sunt adeo reciproca communionē in patre & fi-
lio, vt dicat ipse filius, sapientia patris: Ego in pa-
tre, & pater in me est. ¶ א radici adueniens, futu-
rū secundæ personæ masculini generis, aut tertię
foeminini indicat: vt אשתי .i. facies viri, vel
faciet mulier. Perpende mysteriū quo agnoscas
quod quasi lege diuina sancitum sit, quodcunq; præ-
ceptum vnaquæq; lex iusserit viro agendum, iti-
dem & iussum mulieri, viro id suadente, aut ad
id impellente, intelligatur: iuxta illud, ארת
ברך אשתי .i. & ipse dominabit tibi. In fine ve-
ro idem א primæ personæ aut secundæ præteri-
tina est. ¶ ג in capite dictionis symbolū simi-
litudinis est, vt בגדך. id est sicut vitis. In fine

vero valet tuus, tua, tuū : vt קולך .i. vox tua.
 Hic adnotādus idiotismus linguæ sanctæ, qui
 talis est, vt affixa, hoc est pronominina possessiua,
 possessori cōformēt, non rei possessæ: quæ qui-
 dem res plurimum lucis in loco conciliat sensu-
 bus: vt si volet hebræus de veste sua loqui, non
 dicet vestis mea, vbi possessiuū pronomen con-
 forme est vesti rei possessæ: sed vestis meus vel
 mei, vbi possessiuum pronomen conforme est
 possessori. & si hebræa de libro suo loqui volet,
 non dicet liber meus, sed liber mea: propterea
 quia possessor foemina est. ¶ In principio dictio-
 nis notat primam personam pluralis numeri fu-
 turi temporis, & etiam verbum passiuum in om-
 nibus personis: vt נעשה, id est faciemus vel
 faciamus. Siquidem hebræi vnicum futurum,
 optatiuum atq; coniunctiuum modum ignorā-
 tes, habent, sicut vnicū præteritū, a quo incipi-
 unt: quia præteritū est necessariū: quod præcedit, possi-
 bile: & est item causa quæ ab eodē incipiunt, quia
 in sacris literis prius fuit positū ברא .i. creauit.
 ¶ Et a frōte dictionis eam emphasim habet quā
 ἄρθρον προτακτικόν ὁ, ἢ, τὸ, apud græcos ha-
 bet: vt אף תרעת .i. lignū sciētīę. quæ est signū
 quæstiuū, vt אומר אהי אני .i. An cultos
 fratris mei ego? In fine vero indicat foemininū
 genus: vt איש .i. vir. vnde אשה .i. vira, si lice-
 ret dicere. in quo scilicet איש sunt duę literę di-
 uinitatis, א videlicet, & י quæ innuūt hominē vir-
 tute præditū bis esse diuinū, natura scilicet, qua
 cōtinet imaginē dei: & virtute, qua cōtinet simi-
 litudinē. scđm quod mysteriū virtus potest sic dif-

Aniri, Virt⁹ est opatio assimilās hoīem deo, atq;
 deificās. Aliud quoq; est obseruādū mysteriū ex
 vocabulo ארם. i. hō, ī quo sunt duæ literę qua-
 dratæ, א scilicet, quę 4 significat: & מ, quæ qua-
 draginta importat: ex quib⁹ innuūt hebræi ho-
 minē ex duab⁹ quadraturis cōpositū, & aliquali
 diuinitate pfusum, denotata p̄ ipsum א: qđ satis
 idicat ex verbis illis, ויצר יתות אלתיים
 את ארם עפר מין הארמה ויפח
 hoc est, finxit domi. בעפרו נשמה חיים.
 nus de⁹ hoīem puluerē de terra, & insufflauit in
 nares ei⁹ spiraculū vitarū. vbi tria tangūtur. Pri-
 mū videlicet עפר. i. puluis, vel atomos melius,
 quod subtilius corp⁹ spiritui cōueniens indicat.
 Secundum ארמה, id est terra, quæ id quod
 est crassius ex elemētis, notat. Tertium נשמה
 id est spiraculū: & est illud diuinum quod nobis
 perfusum est, quodque aliqui dicunt portionem
 superiorem, ex qua cum animali nostro (vt Plo-
 tino placet) pullulat anima rationalis. Sed quan-
 do ex hoc duplici quadrario, mediante virtute,
 totus homo reducitur ad illud diuinum, & trās-
 it in deum, tunc commutat quadrariam & ele-
 mentariā literā א in מ notam diuinitatis: & aliā
 quadrariam literā reducit cū magno mysterio
 ad trinum cētenariū septimæ cōnexionis, deno-
 tatum per ש tertiam literā vocabuli significātis
 ארם, id est vitum. א a fronte est nota ארם
 θίσωε, a, ab, ex, de: vt מפרר id est de fructus
 & constituit nomen denominatiuū: vt משפט
 id est iudicium: quod scilicet iudicium apud
 Hebræos tribus diuersis nominibus dicitur.

Primum est **רִיב**, quod propriæ causæ actionē coram iudice significat. Secundum, scilicet **רִי** sententiæ promulgationē exprimit. Vnde Dan iudicare populos dicitur. Tertiū **משפט** complectitur actionem, & sententiæ promulgationē. In qua dictione lusit elegatissima paronomasia Esaias cum **משפח** quod descendit a **שפח**. i. ancillare vel tondere: quia quæ in seruitutē manciparentur, tonderentur. Vtius est inquam ancillandi verbo pro more ancillarum tōdendi. Verba prophetæ subijciam, quo agnoscas omnes linguas in comparationē linguæ sanctæ esse omnino incultas. **וַיִּסְרוּ לְמִשְׁפַּט וְהָנָה מִשְׁפָּחָה** hoc est, Expectauit iudicium, & ecce colligantia: iustitiā, & ecce clamor. Quis talē allusionem aut agnominationē, in qua similes ferme sunt literæ, & varia significata, vsquam apud Demosthenem aut Ciceronē reperire possit? Sed redeamus ad nostras sacras literas. Idē **מ** in fine, eorū, eos significat. **מש** valet **ἄρθρον ὑποτακτικόν** græcorum, scilicet **ὅς, ἡ, ὅ**, id est, qui, quæ, quod: vt **ישו גולי** **ישו** .i. Iesus redēptor meus, quē diligit anima mea. Itidē & in cōpositione significat: vt **משמש**, id est quod propriū: quo vocabulo Hebræi solem appellant, eo quod lux & eius beneficium sibi ipsi proprium sit. vnde & latini solē dicūt, quasi solum lucentē: & Assyrij Adad, quod lingua eorum solum significat. Hinc græci Apollinē quasi **ἄπλόν**, id est simplicē ac vnū, vel **ἄπ' ἄλλων**, id est ab alijs sequestratum, & multitudinis nescium interpretati sunt. Ab eadē

Litera deducitur nomen dei יהוה , quod semper
 terrificum fuit in hostes humani generis. cōpo-
 nitur enim ex יהו , id est qui, quæ, quod: & ה id
 est sufficientia. Vnica vox latina energiam huius
 dictiōis vix exprimit, nisi diceres omni sufficiēs,
 copix cornu, & vt græci dicūt, $\theta\acute{\alpha}\nu\rho\varsigma\ \acute{\alpha}\gamma\alpha\lambda\theta\acute{\iota}\nu$,
 id est aceruus omnium bonorum. cuius literæ in
 numero dant 314. cui numero si addatur bina-
 rius, qui corporaturam significat, cōstituit 316,
 qui est numerus literarum nominis יהושע . Cum
 igitur Christus cognosceret ipsi⁹ nominis יהושע
 virtutem in suo fuisse conclusam, apostolis rese-
 ravit dicēs, In nomine meo dæmonia eijcient.
 ¶ reddit nobis sēsūm datiui, accusatiui, & in-
 terdū genitiui, cū quadā emphasi, vt למרים
 לכר . id est, ad Mariam cor meum. Idem signifi-
 cat cū particula מר : vt in dictiōe ירושלם ,
 quæ componitur ex verbo ירש quod est hære-
 ditare, & למר id est ipsis, vel ad eos: vt dicatur
 Ierosolyma quasi למר ירוש id est hæreditas
 ipsis. quæ interpretatio bene competit supernæ
 Ierosolymæ, in qua unicuique datur hæreditas
 de qua inquit propheta, Hæreditas mea præ-
 clara est mihi. Potest etiam ipsa dici visio pa-
 cis, a verbo ראת & שלם : & tūc א erit hemā-
 ticum: quæ perfectissima visio & fruitio pacis,
 & principis ei⁹, in illa superna ciuitate habetur.
 In terrestri vero Ierusalē habitasse dicit & mor-
 tuus esse Adam. Vnde & locus, vt est apud Hie-
 ronymū, in quo crucifixus est dominus noster,
 Caluaría appellatur, scilicet q̄ ibi sit antiqui ho-
 minis Caluaría condita, vt secundus Adam, &

sanguis Christi de cruce stillans, primi Adam & iacentis protoplasti peccata dilueret, & tunc sermo ille apostoli cōpleretur, Excitare qui dormis, & exurge a mortuis, & illuminabit te Christus. In tribus suis nominibus trinitatis demonstrat fidem. Iebus, Salem, & Hierusalem appellatur. Primum nomen calcata, secundum pax, tertium visio pacis. Paulatim quippe peruenimus ad finem: & post conculcationem ad pacis visionē erigimur: in qua ciuitate Salomon. i. pacificus natus est, & factus est in pace locus eius.

E in fronte dictionis constituit tertiam personam vtriusq; numeri futuri temporis, vt est illud Esaiæ 10. cap. in quo mira est anadiplosis, לכן ישלח תארונני יתות צבאות במשמניו קוזן תהת בברי יקר יקר hoc est, Propterea mittet domina. ביקר אש. tor dominus exercituum in pingues eius maciē, & subter gloriā eius exustione exuret, sicut exurens ignis. Quis Demosthenes aut Cicero illam anadiplosin quæ est in יקר & יקר, & gratiā patronomasiæ quæ est in בבר & ביקר, adsequeretur? In fine vero valet meus, mea, meum: vt שרר id est princeps mea: quæ postea vocata est a domino שרת per ת, id est princeps. Causa autem ita immutati nominis hæc est, vt inquit beatus Hieronymus, q̄ antea dicebatur princeps mea, vnus tantum domus materfamilias: postea vero dicitur absolute princeps, id est ἀρχουσα. Vel, vt alij volunt, שרת interpretat̄ domina vel hera, seu potius ipsa dominatio: vt cum hominē iustum dicimus ipsam iustitiam,

aut hominē sceleratū scelus vocamus. Et quēadmodum marito dominus nomen auxit, ita vxori minuit, aut potius cōmutauit. nam pro $\aleph$ literam η adposuit, quā & Abrahæ nomini addidit. Est autem η litera essentialis & præcipua nominis ineffabilis dei $\aleph\eta\aleph$ quæ nominibus Abrahæ & Saræ addita est, η ex eis nasciturus erat Christus filius dei, in quo oēs gentes, quarū pater Abrahā, benedicēdę essent. Item η aspiratiōis nota est hebręis. spirā Io aut viui⁹. aspiratiōe ergo vita significatur, quę Xps est: qui ex Abrahā iuxta carnē erat nasciturus, vera scilicet vita, sine quo omnia mortua sunt, & q̄ omnibus vitā præstat. Idē $\aleph$ in fine hebræi scribūt, & legūt γ : cōtra scribūt η , & legūt $\aleph$. nā scriptura hebræa potest legi cū pūctis, & sine pūctis. idcirco ipsa scriptura si legatur sine pūctis, vnū ostēdit: si vero cū pūctis, aliud. Cum aut scriptura sacra cū pūctis & sine pūctis legi possit, iō idē nomē & verbū & in singulari & in plurali numero legi poterit. qđ tamē nō sine magno arcano accidere potest. nā opus est vt lex pūctorū cū literis ipsis cōueniat. Ideo Iudæi qñ aliqua talis dictio reperit, dicūt, sic scribit, & sic legit. i. secūdū literas sic scribit: secūdū vero pūcta sic legit: vt ī psal. $\aleph\aleph\aleph$. i. trāsmigra, vel trāsmigrate. nā indifferēter trāfferri potest. Trāsmigra scilicet secūdū η legit $\aleph\aleph\aleph$, & refertur ad animā, siue ad Christi diuinitatem. Vel transmigrate in plurali numero, prout scriptum est $\aleph\aleph\aleph$: & sic refertur ad animam & corpus, & discipulos: id quod profecto te latere minime velim, quoniā Iudæi

in sua pristina persistentes prauitate nunquã desistunt mordere Christianos ob dictionẽ בארי id est foderunt : quam quidẽm dicunt significare sicut leo:ac similem modum loquendi adducũt ex capite. xxxviij Isaia בארי כון ישברכל .i. Sicut leo , sic conteret omnia ossa mea. Verum id quod pro se adducunt, non parũ Christianorum authoritati confert: quoniã psalmo. xxij. iuxta dictionem בארי glosa hebræa habet hæc verba . Bis tantum in sacra scriptura reperitur hæc dictio, scilicet psalmo. xxij. & Isa. xxxviij. & in duplici significato. Quæram nũc a Iudæis, si bis tantum hæc dictio reperitur, & in duplici significato, quodnam significatum psalmo. xxij. habebit. Nam cũ Isaia. xxxviij. significet sicut leo, oportet vt psalmo. xxij. aliquid aliud significet. Quid autem significare poterit præter id quod nostri interpretati sunt, scilicet foderunt? בארי ergo legitur per א, & בארי scribitur per א, additurq; א ob altius quoddam mysterium. Vnde conijcere possumus quomodo virtus supremi nominis contineatur in אשי. illud enim est אהיה אשר אהיה, incipiens ab א & continens duplex א. per quod א scientibus mysteria literarũ denotat principiũ primũ, & finis vltimus: cum significet vnum & 1000, qui est cubus denarij, & vltimi simplicis. ¶ Similiter א importat principiũ, sicut eius interpretatio indicat: & importat finem, cum sit litera significans vltimum numerum. Vnde vtraque litera diuina est: & vtraq; significat principiũ & finem: quod idem est: quia illud quod est principium rerum,

est etiam finis earū: & vna figuratur per aliā. $\aleph$ enim figuratur ex duobus γ , interposito trāsuero saliter vno γ . literaq; $\aleph$ idem importat secundū numerū, quod nomē $\aleph\aleph\aleph$ cōtinens in virtute totū nomē, vt iam diximus. cuius nominis quælibet litera non sine magno sacramēto importat numerū circularē, adeo vt oēs numeri illi sint circulares, & oēs numeri circulares in eisdem literis cōprehendantur, qui sunt 6, 10, & 5. Et 5 denotatur per literam $\aleph$, 6 per γ , 10 per $\aleph$. Qui singuli numeri & omnes simul verā illam sphæram intelligibilem deum proprie significant, qui omnibus rebus a se productis suum ipsius simulacrum dedit in circulo, vt redire conentur completo mundi cursu ad id a quo processerūt. Aliud quoq; sacramentum quod in eisdem literis continetur, obseruandum est. Nam $\aleph$ 5 significans, quintam essentiam indicat, insitam omnibus rebus ex quatuor elementis compositis. γ vero 6 numerum perfectum importans, vitam denotat illam qua omnia viuūt. & $\aleph$ importans 10 numerum perfectum, diuinitatem ipsam repræsentat, qua omnia replentur, & quæ omnia repræsentant vel per imaginem, aut per vestigium & simulacrū. De hac litera $\aleph$ loquitur dominus Matthæi 5. *Αμην γαρ λεγω υμιν εως αν παρειλθη ο ουρανός και η γη, ιωτα εν, η μια κερατια αυ μη παρειλθη απο τω νομου εως αν παντα γηνται.* id est, Amen dico vobis, donec prætereat cælum & terra, iota vnum aut apex vnus non præterierit ex lege, quoad omnia facta fuerint. Dubium non est quin quod

hic jota vocat, ea sit litera quã hebræi iod ap-
pellant, omnium minutissima, quæ sic nonnun-
quam adijcitur, vt propemodum superuacanea
videri queat. Sed quid apicem dixit? cum nec
græcorũ quidem vetustissimis mos fuerit apicibus
vti, & sero apud hebræos receptũ sit ac-
centiuncularum notas adscribere? Mihi videtur
hoc sermone καθ' ὑπερβολὴν asseuerari, nihil
omnino promissum aut proditum in lege Mo-
saica, quod euangelium non absoluat: adeo vt
Rabbi Symeon Ben Ioachi, & post eũ Elcha-
na, & alij non solum sententias & verba inter-
pretati sint, sed etiã rationẽ reddiderint de lĩte-
ris. ¶ Cuius inquam ἡ ἰσπίδα superior, quando
bene formatur, subtilissima est, & extenditur
quousq; effugiat aciem oculi nostri: inuens in-
uisibilem diuinitatem, a qua (vt dicit Elchana)
repletur illud ἡ, id est Christus per ipsum de-
notatus, qui benedictionem illam & influen-
tiam susceptam influit inferius, vt expresse in-
quit Ioãnes, καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ,
δόξαν ὡς μονογενῆς παρὰ πατρὸς πλήρης
χάριτος καὶ ἀληθείας. Ideo nõ absq; magno
sacramẽto ponitur in principio nominis יְשׁוּעָה

¶ De litera י cum seruit.

¶ י cū seruit, & nõ est substãtialis, valet in, vel
cū, & aliquãdo p: vt יְשׁוּעָה יְרַחֵם, id est in princi-
pio. Quærit Elchana cur lex & descriptio fa-
bricæ incipiat a י. Cui respondent secretiores
hebræi, qui mysteria sacrarum literarum tra-
dunt, quia י significat domum, & indicat sa-
pientiam superiorem, in qua omnia collocat.

erant prius quàm in proprias formas educerentur: & per ipsam producta sunt omnia, iuxta illud psalmographi: Omnia in sapientia fecisti. Pleriq; inquit beatus Hieronymus, existimant, sicut in altercatione quoque Iasonis & Papi sci scriptum est, & Tertullianus in libro contra Praxeam disputat, necnō Hilarius in expositione cuiusdam psalmi affirmat, in hebræo haberi, In filio fecit deus cælum & terram. quod falsum esse, ipsius rei veritas cōprobat. nam & septuagintaduo interpretes & Symmachus & Theodotio in principio transtulerunt: & in hebræo scriptū est בראשית, qđ Aquila interpretat in capitulo, & nō בן, id est in filio. Magis itaq; secundum sensum, q̄ secundū verbi trāssationem de Christo accipi potest, qui tam in ipsa fronte Geneseos, quæ librorū omniū ראשית est, quàm etiam in principio Ioannis euāgeliste cæli & terræ cōditor approbat. vnde & in psalterio de seipso ait, In capite libri scriptū est de me. i. in principio Geneseos. Vniuersam profecto de mundi rerumq; omniū creatione rationē in vna dictione בראשית apertā & explicatā facile inueniet, qui nō modo corticē literarū ordine, sed textū medullæ interius abditæ latētium mysteriorū elemētis iisdē diuulsis cōstatū capere possit, eo modo quo cōstabim⁹. Sumam⁹ itaq; gr̄a exēpli tertiā literā prædictæ dictionis, nepe בראשית, & cōiūgam⁹ primę. fiet dictio אב, id est pater. Si geminatæ primę secūdā addam⁹, fiet בן, id est in filio. Si præter primā omnes legamus, fiet ראשית. i. principiū. Si quartā

primæ & vltimæ connectamus, fiet שבת. id est quietem & finem. Si tres primas quo facent ordine statuamus, fiet ברא, id est creauit, purificauit, & innouauit. Si prima omiffa tres sequentes, fiet ראש, id est caput. Si omiffis prima & secunda duas sequentes, fiet אש, id est ignis. Si tribus primis omiffis quartam vltimæ copulem⁹, fiet שר, id est fundamētū. Rursus si secundā primæ, fiet רב. i. magni. Si post tertiā, quintam & quartam statuamus, fiet ארש, id est viri. Si primas duas duabus vltimis coagmentemus, fiet ברית, id est fœdere. Si vltimam primæ, erit vltima dictio & duodecima, quæ est בט, id est bono. ת in ט verso, quod est apud hebræos frequentissimum. Et totam si ordine consequenti orationem texamus, erit huiusmodi, Pater in filio & per filium (vtrunq; enim ב significat) principium & finem siue quietem creauit, purificauit & innouauit (nam ברא hæc significat, innuens omnia resumenda esse a Christo atq; purificanda per lauacrum, quod in passione effudit, & tandem renouanda per ipsum suscitatum) caput ignem & fundamentum magni hominis. id est mundi (nam si homo est μικρόκοσμος, utiq; mundus est μέγας κόσμος) fœdere bono. Hæc tota oratio ex primæ illius dictionis resolutione & compositione dissultat. Mirum quàm pulchre, quàm examussim per exactissimam rationem tres mundos, scilicet Intellectualem, siue mundum angelicum, fontem cognitionis (quia facta illa natura est ad intelligendum) Cælestē, qui est principium vitæ, mo-

tus & caloris, in quo sol, vti cor in nostro pectore, dominatur: Sublunarem, qui generationis est principium & corruptionis, Moyses aptissime figuravit per tres partes hominis, nempe supremam caput nomine $\Psi\text{K}\gamma$, in quo cerebrum fons cognitionis in homine est. tum secundam vocabulo ΨK , quæ a collo ad umbilicum protenditur, ubi cor fons motus, vitæ, & caloris. tertiam hac dictione $\text{K}\Psi$, quæ ab umbilico extenditur ad pedes. sub quo umbilico sunt genitalia principium generationis. Adiecit autem quod hæc creavit foedere bono, quia (vt inquit Picus) inter ea foedus pacis & amicitiae ex naturarum cognatione & mutuo consensu per sapientiae dei legem sancitum est. quod foedus ideo bonum est, quia ad deum, qui est ipsum bonum, ita dirigitur & ordinatur, vt quemadmodum inter se totus mundus est vnus, ita & cum suo authore postremo sit vnus.

¶ De litera vaf γ .

¶ γ initio posita, semper accidentalis est, & vim obtinet coniunctionis copulatiuae. In fine vero itidem accidentalis est, valetque eius, ei, cum. Hebraei per hastam huius literæ γ figurant vitæ arborem, quæ recta est instar arboris trunci, cum illa superiori parte, quæ est tanquam litera γ vnita illi hastæ, supremum vitæ fontem significans, patrem æternum in filium influentem: quæ ipsi hebraei עליונות ברת , id est coronam superiorem vocant, cui volunt dicatas esse K & K : quarum altera vnus & principium significat: altera 10, & numerorum complementum: vt innuat quod pater sit principium & finis omnium, & pater

cōtinuationē & vnionē cum hasta illa quæ arbor
 rem vitæ figurat, denotatur vnio quā habet cum
 filio, in quem omnia influunt: vt & ipse dici pos-
 sit principiū & finis, & totum attribuatur filio.
 Hinc magno sacramēto iussit deus sculpi in co-
 lumnis tabernaculi כסת בריתם. i. Vauim
 eorum argentea. Columna enim tabernaculi
 & totius mundi, ad cuius exemplū illud fabri-
 catū erat, Christus & verbū incarnatum est, quo
 cæli firmati sunt, & pater omnia portat & sus-
 tentat. In hac igitur iussu dei insculpta erat lites-
 ra ך quæ vitā importat: vt denotaretur q̄ prin-
 cipiū collocatum erat in eo a patre æterno, vt
 ipsum alijs impartiretur. Et quia multiplex est
 vita, ideo celebri nota dicit̄ hęc arbor עץ חיים
 id est arbor vitarum, & non vitæ in singulari.
 Viuūt enim omnia vita illa creatrice, viuunt &
 propria vita naturali. Viuit quoq; homo vltra na-
 turalem vitā multiplicē vita quadam spiritus, de
 quo dicit̄, Spiritus est qui viuificat. Quæ quidē
 litera ך ablata est de nomine Ephron, postq̄ ip̄e
 Ephron precio victus est vt sepulchrum vende-
 ret, licet cogente Abraham: & pro Ephron, ih-
 la litera diuina ablata, vocatus est Ephran. Hęc
 enim ad verbum 23. Geneseos ita habentur
 וישמע אברהם אל עפרון וישקל
 אברהם כסף לעפרון id est, Et audiuit
 Abrahā Ephron, & appēdit Abrahā Ephran ar-
 gentū. significāte scriptura, nō eū fuisse cōsum-
 matæ perfectæq; virtutis, q̄ potuerit memorias
 vēdere mortuorū. Sciāt igit̄, inq̄t beat⁹ Hiero. q̄
 sepulchra vēditāt, & nō cogunt vt accipiāt pro

tlum, sed a nolētib⁹ quoq; extorquēt, immutari nomē suum, & perire quid de merito eorū, cum etiā ille reprehēdat occulte, qui inuitus accepit. Sed vt est tritū prouerbiū, vltroncas putere merces: nos de industria plura de vndecim literis adiectiuijs, precarijs, vicarijs, subseruētibus, famulātibus, accessorijs, mobilib⁹ dicēda reticemus, vt auidi⁹ velis audire q̄ tacita sunt de radicalib⁹, naturalibus, fundamentalibus, & essentialibus.

¶ De litera **κ** quādo est fundamentalis.

¶ **κ** prima l̄ra diuina est ī fine radicalis & naturalis, vt **κ** **ר** **י**. i. creauit. & ī p̄cipio, vt **א** **מ** **κ**. i. veritas: q̄ scilicet veritas, vt diffintūt sapiētes, est reſtitudo sola mēte p̄ceptibilis. cuius p̄pria vis est cōcordia & cōueniētia mediij cū p̄cipio & fine. Hinc nō modico mysterio ī hac sanctissima lingua sic scribit **א** **מ** **κ** in qua dictiōe prima litera alphabeti media & extrema cōnexę cōueniūt. nā **κ** est prima, **א** est vltima, **מ** vero finalib⁹ quib⁹ cū suis charactericis iūctis est media. Insuper ad denotādū firmitudinē stabilitatēq; **א** **מ** **κ**. i. veritatis, ei⁹ nomē cōponit ex literis bifarie quadratis, figura videlicet, & numeris. Figura enim ipsarū literarū ea est, quæ firmos habet pedes & bases quib⁹ stat q̄libet earū seorsum, & fortius oēs simul. In numeris quoq; oēs literæ ex quib⁹ ipsum nomē **א** **מ** **κ** cōponit, importāt numerū quadratū solidū & firmū. **א** em̄ vnū significat & 1000. quod vnū, est principiū solidū & essentia omniū numerorū. 1000 quoq; est cubus 10 numeri cōpleti. **מ** autē significat 40, q̄ est numerus deduct⁹ p̄ denariū cōpletū, & p̄ 4 numerū radi

calē, & solidū fundamentū omniū numerorū. **Α** vero significat 400 numerū deductū p̄ 101 & 40, siue p̄ 10 & 100. Ex quib⁹ facile depræhendit̄ quomodo **ΥΨ** sit veritas, q̄ nō modo cōuenire facit *ἀυτὸ μίσορ* cū p̄ncipio & fine, sed est ip̄m p̄ncipiū, qui dixit: Ego p̄ncipiū, & finis, qui iterū dixit: Omnia trahā ad meipsum. tāquā videlicet ad **Α**, id est finem. & vtrunq; in Pathmonica visione attestatus est, cum dixit: Ego sum *α* & *ω*. quod perinde est ac si dixisset: Ego sum **Α** & **Ω**. Quod si ex ipsa dictione **ΑΩΑ** prima litera demat̄, erit **ΑΩ**, id est mortuus. & est mysterium quo significatur quod ipse **ΥΨ** qui est ipsa veritas, sua morte nos vita donauit, quam **ΥΨ**, id est mendacio perdideramus. Hoc solum restat, vt medium quoq; cōstituatur, qui vt factis ostenderet se perfectum mediatorem, in ingressu, in statu, in recessu, & in regno suo semper locum medium, sicut **Ω** in mystico alphabeto *μίσορ ἀυτὸ* existit, tenere curauit. Nascēs enim, in medio duorum animalīū, non sine magno sacramento alibi a nobis declarando, collocatur. Primum quoq; opus celebre in medio exercere voluit. disputauit enim adhuc puerus Ius mediator ipse in medio doctorum. Et vitæ & virtutum cum iam perfecta incrementa suscepisset, ea quibus plenus erat charismata impartiri volens, in medio se collocauit, sicut ipse met mediator perhibet dicens: Ego sum in medio vestrum tanquā qui ministrat, vt omnibus videlicet æqua distributione, saltē geometrica, suscepta munera distribueret. Et cum ad vitæ &

myſteriorū ſibi creditorū metā adueniſſet, me-
 diū quoq; tenere curauit. Affixus enim cruci, po-
 ſitus fuit in medio duorum latronū pendentū.
 In regno quoq; ſuo ſemper tenuit & tenebit
 locum mediū, inter patrem & nos aduocatus &
 mediator exiſtens, atq; pro nobis cōtinue inter-
 cedens. Eſt em̄, vt Iohānes perhibet, in regno illo
 cæleſti ī medio throni, in medio quatuor anima-
 lium, & medio ſeniorum: & eſt medium tenens
 in illo diuino archetypo, in quo Abraham plen⁹
 pietate ſecundum theologiam hebręorum in de-
 xtera collocatur: Izahac vero ſcueriſſime in ſacri-
 ficium oblatus, in ſiniſtra reponitur: in meditu-
 lio autē Iacob: in cuius domo, angelico atteſtā-
 te oraculo, noſter mediator in æternum regnat.
 Eſt ſemper vſq; ad conſummationem ſeculi in
 medio noſtrum ſuſcepturus & oblaturus patri
 ſummo vota noſtra & opera, quæ in charitate
 peragimus: ſicut ipſemet mediator atteſtatur di-
 cens, Vbi fuerint, & cætera quæ ſequuntur, in me-
 dio eorum ego ſum. Igitur qui eſt medius in di-
 uinis, & in medio paradifi velut arbor in medio
 horti plantatus, & qui ſemper in vita mediū te-
 nuit, factus eſt verus mediator inter deum & ho-
 minem. Quare ſcilicet dei verbum, humanitatē
 & corpus, ac totum hominem, omnigenam crea-
 turam aſſumpſit: vt videlicet $\aleph$, id eſt principiū
 exiſtens, mediumq; $\beth$ aſſumens, id eſt hominē,
 qui eſt medius inter deum & creaturas alias, om-
 nes ipſas continens, deduceret ipſum, & omnia
 quæ in eo ſunt, in $\aleph$, id eſt debitum finem: atq;
 hoc modo conuenire faciens extrema & mediū

cum utroque per ipsum $\aleph$ μέσση significatū, merito $\aleph \nu \kappa$ .i. veritatis nomen sibi vendicauit, & dixit. Ego sum veritas. Et ut asserūt hebręi, $\aleph$ est nota summorum & altissimarum rerum, que primo influxu diuinę bonitatis subsistunt, ut sunt angeli, qui dicuntur $\psi \rho \rho \eta \eta \eta \eta$, id est animalia sanctuarij, vel poti⁹ vitę, absq; medio subter deum. Hi angeli virtute dei proxime inferiores purgant, illuminant, & perficiunt. $\delta \iota \delta \epsilon \phi \eta$ $\delta \iota \omicron \nu \acute{\upsilon} \sigma \omicron \varsigma$ $\kappa \alpha \iota$ $\pi \rho \acute{\omicron} \varsigma$ $\tau \eta \varsigma$ $\iota \epsilon \rho \alpha \tau \iota \kappa \eta \varsigma$ $\eta \mu \acute{\omega} \nu$ $\pi \alpha \rho \alpha \delta \acute{\omicron} \sigma \omega \varsigma$ $\tau \epsilon \lambda \epsilon \sigma \alpha \iota$ $\epsilon \omega$ $\phi \omega \tau \upsilon \rho \gamma \alpha \iota$ $\epsilon \omega$ $\kappa \alpha \theta \alpha \rho \tau \iota \kappa \alpha \iota$ $\delta \upsilon \nu \acute{\alpha} \mu \epsilon \iota \varsigma$ $\omicron \iota$ $\pi \rho \acute{\omega} \tau \omicron \iota$ $\nu \acute{\omicron} \epsilon \varsigma$ $\acute{\omicron} \nu \omicron \mu \acute{\alpha} \xi \omicron \nu \omicron \tau \alpha \iota$ $\tau \acute{\omega} \nu$ $\upsilon \phi \epsilon \rho \mu \acute{\epsilon} \nu \omega \nu$ $\acute{\omega} \varsigma$ $\delta \iota$ $\acute{\alpha} \upsilon \tau \acute{\omega} \nu$ $\epsilon \pi \iota$ $\tau \eta \nu$ $\pi \acute{\alpha} \nu \tau \omega \nu$ $\upsilon \pi \delta \iota \delta \acute{\omicron} \sigma \iota \omicron \nu$ $\acute{\alpha} \rho \chi \eta \nu$ $\acute{\alpha} \nu \alpha \gamma \omicron \mu \acute{\epsilon} \nu \omega \nu$, $\kappa \alpha \iota$ $\tau \acute{\omega} \nu$ $\tau \epsilon \lambda \epsilon \tau \alpha \rho \chi \iota \kappa \acute{\omega} \nu$ $\kappa \alpha \theta \acute{\alpha} \rho \sigma \epsilon \omega \nu$ $\kappa \upsilon$ $\phi \omega \tau \iota \sigma \mu \acute{\omega} \nu$ $\kappa \upsilon$ $\tau \epsilon \lambda \acute{\omicron} \omega \sigma \epsilon \omega \nu$ $\epsilon \nu$ $\mu \epsilon \tau \omicron \upsilon \sigma \iota \alpha$ $\kappa \alpha \tau \acute{\alpha}$ $\tau \omicron$ $\acute{\alpha} \upsilon \tau \omicron \iota \varsigma$ $\theta \epsilon \omicron \mu \iota \tau \omicron \nu$ $\gamma \iota \gamma \nu \omicron \mu \acute{\epsilon} \nu \omega \nu$. hoc est . Quocirca, inquit Dionysius, nostra quoque sancta sacerdotalisq; traditio primores illos spiritus sequentium perficientes & illuminantes ac purgantes appellat, quorum ministerio ad summum illud omnium principium subuehūtur, diuinarumq; purgationum ac perfectionum, ut sibi fas est, participes sūt. CA quo quidē $\aleph$ incipiūt ferē omnia diuina nomina celebriora, q̄ sunt $\eta \theta \eta \kappa \psi \rho \alpha \eta \theta \eta \kappa \alpha$. $\theta \iota \delta \iota \nu \acute{\omicron} \nu \acute{\omicron} \sigma \omicron \varsigma$ $\alpha \lambda \alpha \beta \eta \gamma \delta \epsilon \zeta \eta \theta \iota \kappa$ quę nomina si declarare voluerimus, vereor ne vltimus progrediamur, q̄ scribere aut fari liceat. Alio quid tamen vel in superficie percutremus. In his igitur diuinis nominibus prima litera est $\aleph$ significans vnum: & completo discursu per omnes characteres alphabeti, quorum aliqui signi-

ficant numeros simplices aut digitos, vt prim⁹
 nouenarius literarū, א ב ג ד ה ו ז ח ט א
 9 ט 8 ה 7 ו 6 ר Aliqui denarios, vt secun-
 dus nouenari⁹. א ב ג ד ה ו ז ח ט א
 90 ז 80 ט 70 ע 60 ס Aliqui centenarios,
 vt tertius nouenarius. א ב ג ד ה ו ז ח ט א
 900 ז 800 ט 700 י 600 ם 500 ר 400 ת
 deuenitur tandē ad idē א eodē repetito alpha-
 beto. nā reuertēdū est ad priorū numerorū figu-
 ras: quas quidā volūt esse natura grādiore, vt di-
 cat magnū א, aut notētur figuræ p̄ statura api-
 cib⁹, hoc tamē animaduerso, q̄ ultra nouenariū
 millenariorum non figuris vtuntur hebraei, sed
 verbis istis רב רבתיים .i. μυσίαε, δ' is μυσ-
 ριαδ' εε. Igit̄ א rota serie literarū reuoluta, signi-
 ficabit 1000: & si pnūciatū fuerit dicēdo אלת
 significabit 1000, cōplemētū oīm nūerorū, & cu-
 bū denarij sup̄mi nūeri: vt sicut ipso caractere
 significat vnū, ita pnūciatū significet 1000. &
 etiā idē character reuolutiōe facta vt dixim⁹, &
 addito pūcto, aut statura maiore facta, significat
 1000. Sed & hoc א pnūciatū significat ducē: &
 est sigillū supremę בתר .i. coronę: quā רשׁו do-
 cuit nos vocare patrē, cōtinēs ī sua figura 2 ר, &
 vnū ר trāuersū. q̄ literę ī nūeris reddūt 26, sicut
 nomē יהוה ī quo oēs līx significār nūeros cir-
 culares. nā ר dat decē, ר 6, ה 5: q̄ oēs & soli sunt
 nūeri circulares: vt inuat̄ q̄ de⁹ est vera spherā, &
 oī p̄gressu spherico ordine p̄cedit, reducēdo oīa
 ī se, sicut ab ip̄o p̄cesserūt. Itaq̄ magno mysterio
 illud qd̄ ī nūeris mysterio quodā occulto cōtētis
 diuinū nomē יהוה representat, א ī suo simpli-

cī caractere deum vnicum & primū omnium
 principū, & in suo pronunciatu aut cum pun-
 cto reuolutionem significante, finem omnium
 numerorum in quem omnia tendunt, designat.
 Merito igitur ipsa litera א est prima in nomine
 אֱתֵי אֱשֶׁר אֱתֵי, id est. Sim qui sim. quod
 est nomē dei omnia pducens, tantis mysterijs
 fœcundum, vt omnia ab ipso producantur. He-
 brei כֶּתֶר, id est coronę supremę, & fonti, boni-
 tati, & origini omnium nomē attributū dicunt,
 a quo formatur illud nomē dei τετραγράμμου
 τω ρητη attributū filio: vt licet huius a pa-
 tre procedit, sic & nomen eius a patris nomine
 pducatur. Cū enim אֱתֵי datur אֱשֶׁר quod
 ex vno numero minori & duob⁹ maioribus dat
 6, qui numerus signatur per ρ: & ponatur hoc, in
 loco א, & hæc si preponatur, cōstituitur אֶתֶר:
 quod est nomen filij tribuēs vitam inferioribus:
 quod innuitur per illum ρ characterem videlicet
 vitæ susceptum a patre, a quo omnia ipsi tradita
 sunt: & sic qui vnicus erat in patre signatus
 in א, efficitur ρ, vita videlicet & tenarius cōmu-
 nicans τὸ εἶναι & vitam omnibus rebus in senas-
 rio illo denotato in operibus sex dierum. ἔπλε-
 το γὰρ πάντα ἐφηνόνη, δὲ αὐτοῦ ἀπνοια
 καὶ πνείοντα, καὶ ἐργασίου δὲ ἰχά μύθου οὐδ' ἐμ
 ἔφυ τὸ πῶ ἔσκε. Cui⁹ nominis אֶתֶר significa-
 tionem verissime ab essendo sumptam hebræi
 dicunt: quo videlicet intelligunt esse rerum om-
 nium αὐτὸ τὸ εἶναι, quic⁹ solus vere est. Sic lati-
 ni & græci per dei nomen summum numen in-
 telligunt: quod summum esse nequit, ni summa

essentia sit. Et ex p̄fato nomine אלהים mutata
vna litera ה videlicet in ל & מ, quæ literæ in
medijs numeris reddunt 7, constituitur secun-
dum nomen ab א incipiens אלהים quod est
nomē spirit⁹ sancti, cui semp attribuitur septe-
narius, in quo connectitur ternarius cum quater-
nario, ad denotandum q̄ virtus spiritus sancti
vnit quaternaria corpora cum diuino ternario.
Ad denotandum quoq̄ connexionem quam ha-
bet spiritus sanctus cum filio, accipit duas lites-
ras, quæ tam in nomine patris q̄ filij reperiun-
tur, ה videlicet, atq̄ ה. Hinc ait filius de ipso spi-
ritu, Ille de meo accipiet. Et cū filius acceperit a
patre, ideo a patre filioq̄ p̄cedit & accipit. Ter-
tium nomē ab א incipiens est אלה, quod quāuis
septuagintaduo θεός, Aquila ἐτυμολογίαρ eius
exprimens ισχυρός .i. fortē interpretat, tamen
deum significat clemētissimum & piūm. Agens
tandem deus domestice & generali quodam in-
fluxu cū omnibus, אלה צרי .i. dominus omnia gu-
bernans dicitur. & dicunt hebræi q̄ deus ante
creationem יהוה, in creatione aurem nomi-
natus est אלהים, & post creationem habitans
in mundo tanquam in templo sancto suo dicitur
אלהינו. Vnde illud legitur plalmo. xj. אלהינו
בתיבול קדשו .i. id est, Dominus in tēplo san-
cto suo. vt qui dominatur in operibus suis. nam
est dominus dominorum. quare templū mystice
nota est אלהינו : & conuersa vice per æqualitatē
numeri vtriusque 65 perinde atq̄ in אלהינו, &
אלהינו tanq̄ in suo תיבול .i. templo adorandus
sit יהוה, & deus in deo amandus, iuxta triplū

cem mūdū. Jeremię. vij. **תִּיבֵל תִּיבֵל תִּיבֵל**
 id est templum domini, templum domini, tem-
 plum domini. ¶ Restat aliud nomen incipiens
 ab א, videlicet **אֵיץ סוּת**, id est infinitudo siue
 abyssus: & ponit supra **בְּתָר**, id est corona, quæ
 est primum nomen ex illis nominibus decē quæ
 hebræi dicunt nos mortales de deo concipere,
 vel essentialia, vel personalia, vel notionalia, vel
 communia. & nominantur sic ab illis **בְּתָר**, id est
 corona. **הַבְּמָת**, id est sapientia. **בִּינָה**. i. pru-
 dentia siue intelligentia. **חֶסֶד**, id est clementia.
אֲבוּר, id est grauitas, fortitudo vel seueritas.
תְּפִלָּה, id est ornatu. **נִצְחָה**, id est triumphus.
תְּהוֹרָה, id est confessio laudis. **סוּרָה**, id est funda-
 mentum **מַלְכוּת**. i. regnum. dicuntq; q̄ ipsa
בְּתָר. i. corona regni omnium seculorū, sit fons
 sine fundo, & **אֲבִי תְּרַחְמִים**. i. misericordiarū
 pater. cuius mysterium illud est, quod **אֱתִיהַ** si-
 gillat per **אֱמֶת**, hoc est essentiā per veritatē,
 sicut ait Eliezer **אֱמֶת חֶמְתָּר**. i. veritas est si-
 gillum eius. Probat hoc ratio arithmetica, quam
 imitātes si multiplicauerim⁹ **אֱתִיהַ קֵּ אֱתִיהַ**
 surgent 441, quæ simul sunt **אֱמֶת**. i. veritas: si-
 cut **אֲרִי שְׁלוֹם**, id est domini pax. Scribitur
 quoque apud Zachariam quòd dominus erit
אֶחָד, id est vnus, & nomen eius **אֶחָד**. i. vnum.
 Potest dici q̄ dominus deus erit **א**, id est prin-
 cipiū, & **חָד**, id est vnum: vt qui sit prin-
 cipiū vnus. Ipse nanq; supra omnem vnita-
 tem, & omnis vnitatis sempiterna origo est. Et
 potest dici q̄ est non vnum, sicut dicitur nō ens,
 quoniam est supra omne ens: a quo emanat quic

quid est. Vnde a contemplatissimis nominatur
 ἄκρ. i. non ens. Ita quoque non vnum est, quoniā
 omnis vnitatis causa est, & vnitatis post ipsum
 est, & nihil eorum est, tam quæ post ipsum sunt,
 quæ quæ non sunt, ut in libro speculationis ait Rabi
 bi Hamai שבשם נאצלים מאחרותו .i. q. omnia ea
 deriuantur ab vnitatis sua, & ipse non est similis
 ipsi vni. Neque id solum hebræi fatentur, verum
 etiam asseuerat Dionysius in libro de mystica
 theologia, his verbis, ὅυτε ἄριθμὸς εἰμι, ὅυτε
 τάξις, ὅυτε ἔν, ὅυτε ἐνότης. id est, Deus neque
 numerus est, neque ordo, neque vnum, neque vnitatis.
 imò ut ipse Dionysius in tractatu de diuinis no
 minibus ait, ὅυτε ἀιδησις αὐτῆς εἰμι, ὅυτε
 φαντασία, ὅυτε δόξα, ὅυτε ὄνομα, ὅυτε λό
 γος, ὅυτε ἐπαφή, ὅυτε ἐπισήμη. id est, Neque
 sensus eius vllus est, neque imaginatio, neque opo
 natio, neque nomen, neque sermo, neque tactus,
 neque scientia. Cui adstipulatur Gregorius Na
 zianzenus affirmans, τὸ μὴ ληπῆ ὁμ εἶναι ἀν
 θρωπίνῃ διανοίᾳ τὸ θεῖον, μὴ δ' ἐ ὅλον ὅσον
 εἰσι φαντίζεσθαι. id est, Non comprehensibile
 fore humano discursu diuinū, neque totū quicquid
 imaginari potest. Et cum omnium substantiali
 um scientiarum atque virtutum fines simul om
 nes in se ineffabili modo ante acceperit, omnib⁹
 etiam spiritibus angelicis eminent, incomprehen
 sibili virtute supne locatus. ἢ γὰρ ἔφη Διονύ
 σιος, αἱ γνώσεις πάσαι τῶν ὄντων ἑσὶ, καὶ ἐς
 τὰ ὄντα τὸ πέρασ ἐχουσι, ἢ πάσης οὐσίας
 ἐπέκεινα, καὶ πάσης γνώσεώς εἰμι ἐξηρημίνῃ.

Id est. Si enim, inquit Dionysius, sciētiae omnes, rerum subsistentium sunt, atq; in substātiis desinunt: qui substantiam excedit omnem, scientia quoq; omni superior sit necesse est. O altitudo, o pfunditas, o nostra infirmitas. Quāto magis cogitam⁹, tāto minus intelligimus. Nā nihil aliud inuenimus q̄ infinitū pelagus אֵין סוֹת, id est nihilitudinis, & fontem omnis entitatis ex abyssō tenebrarum manantem perenniter. At satis videri debet id nos de illo nosse, quod ipse nobis de se reuelauit, quia sit א siue α, id est principiū absque initio: quod etiam attestatur Azariel הוּא רֵאשׁוֹן בְּלִי תְּחִלַּת וְהוּא אַחֲרֵי כֵן בְּלִי תְּכֵלֶת. id est, Hic est primus absq; initio, & hic est vltim⁹ absq; termino. Afferunt hebraei contemplatissimi q̄ א superioris nominis אֵין סוֹת, id est infinitudinis siue abyssi, est tenebrosum: & quod vbi se ostēderit, vt sit aliquid & reuera subsistat, tū א tenebrosum in א lucidū conuertitur. Scriptū est enim, Sicut tenebrę eius, & lux eius. Et appellatur tunc quidē א magnū, quando exire cupit & apparere omniū rerū causa. Per ר pxime sequentē literā exit: de qua ait Rac. עֲלֵבֶן תִּמְצֵא תֵאוֹת תּוֹת פּוֹעֵלֶת. id est, Sic reperies literam hęc scilicet ב facientem res omnes. quapropter א eandem vtī propinquissimam & fœcundioſam literam sibi recipit, nominaturq; אב, id est pater omnis generationis & productionis. Hinc Rabbi Mahem Racanat ait in distinctione Geneseos, א ponitur in capite alphabeti, quia fuit ante omnia, quin etiam ante legē. ב autem ipsa

secunda est in ordine alphabetico, quia fuit legis initium. Deinde assumptum ב rursus ablegat in vniuersitatē entium ex infinito אִיךְ finem suum consequi desiderans, quare finalem literā ך coniungendo ב generat בך, id est filium: quæ prima est productio in deitate, ac principii alteritatis. vnde cognominatur ראשית id est principium. Et forte mirum est quod secunda numeratio dicatur principium & sapiētia, vt ait idem Racanat his verbis, דאולי תשאל, שהבמה היא ספירת השנייה לבמה. סראת ראשית. Et forte quæres, Cum sapientia sit numeratio secunda, quare dicatur principium: quia, inquit idē Rabbi, scriptū est in Bahir אִיךְ ראשית אלא הבמה. i. nihilest principium nisi sapiētia. Restat ך quod est inter א & ך nota sancti nōis ית cuius ambo characteres si alternis vicib⁹ nomini בך intertexturis, erit בינת. i. intelligētia, prudentia, seu prouidentia, scilicet emanatio in diuinis tertia. ב secunda litera iuxta hebræos secundū significat ab ipso deo gradum angelorū: qui dicuntur אַפְרִיט. i. formæ seu rotæ: ac secūdo loco deriuantur à dei virtute per intelligentiam priorē, & ipsi à deo quoq; inferioribus influunt. Nomine tamen sanctorum ברובים secundus ordo primæ hierarchiæ à Dionysio designatur: quorum nomen est à ברת, id est ordinavit: & רב, id est multum, hoc est multus ordo vel scientia multiplicata, siue scientiæ plenitudo, aut plures scientiæ & ordines. In ipsis enim est eximia scientia, deiq; contemplatio, atte-

stante ipso Dionysio his verbis, ἡδὲ ἐπιφωνυ-
 μία τῆν χερουβιμ εἰ γνωστικὸν αὐτῶν, καὶ
 θεοπικρὸν καὶ τῆς ὑπερτάτης φωτοδοσίας
 δεικτικὸν καὶ θεωρητικὸν ἐν πρωτοουργῶ
 δυνάμει τῆς θεαρχικῆς ἐυπρεπείας, καὶ τῆς
 σοφοποιῆς μεταδόσεως ἀναπιπλάσμινοι
 καὶ κοινωνικὸν ἀφθόνως πρὸς τὰ δεύτερα
 τῆ χύσει τῆς δωριθείσης σοφίας. hoc est, Cher-
 rubim appellatione, illorum eximia scientia,
 deique speculatio, summæque & exuberantis
 lucis capacitas, atque contemplatio (qua diui-
 nam speciem non per traduces vllos, sed pri-
 maria vi sua intuentur) gratiæ quoque copiosa
 traditio, & communicatio inuidiæ lluore ca-
 rens, qua indultam sibi sapientiam in sequen-
 tia & inferiora transfundunt, designatur. Estque
 ipsa litera secunda, scilicet ב in fine & medio
 semper radicalis: in principio vero nōnunquam
 radicalis: vt in dictione ברית, id est pactum.
 qua quidem dictione Rabbenu Haccados ma-
 ximum mysterium perpēdit, nempe quod deus
 amore virginis מרים & filij eius ישׁך mundum
 creauit. induciturque hæc verba quæ ha-
 bentur apud Ieremiã tricesimotertio capitulo
 בַּת אִמֶּךָ יְתוֹתָאֵם לֹא בְרִיתִי יוֹמָם
 וְלַיְלָת חֲסוֹת שְׁמַיִם וָאָרֶץ לֹא שְׁמַתִּי
 id est, sic dixit dominus, Nisi pactū meum esset,
 diē ac noctē leges cælo & terræ nō posuissem.
 Vbi notandū quod literę dictiōis בריתִי ratione
 arithmetica ascēdūt ad numerū literarū sc̄tis-
 morū nominū ישׁך מרים, hoc est 612. quā-
 obre verba ipsa Ieremię sic interpretat, nisi pactū

meū esset, id est nisi amore יֵשׁוּעַ mei, & מַרְיָם
 diē & noctē leges non posuissē. i. mundū non
 creassē. Quod cōfirmat Rabbi Ankelos dicēs
 בחכמה ברא ייִת שמיא וית ארעא
 id est, Propter sapiētiā creauit deus cœlum &
 terrā, hoc est amore יֵשׁוּעַ. cui in diuinis sapien-
 tia attribuit. vel amore beatissimæ virginis, que
 est mūdi sapiētia, creauit deus cœlum & terrā.
 Hinc merito verba illa Ecclesiastici sanctissima
 ecclesia de ipsa sanctissima מַרְיָם mundi sa-
 pientia ex libro sapiētiæ canit, πρὸ τῆς ἀιῶνος
 vos ἀπαρχῆς ἔκτισέ με. id est, Ab initio & an-
 te secula creata sum. quæ verba sapiētia diuinæ
 minime cōuenire possunt: quia nihil est ī deo, qđ
 nō sit ipse deus. Quod vel Rabbenu Haccados
 id est magister noster sanctus, Iudeus, asserit dicēs
 לא נמצא שום דבר באל אשר לא
 יתיה אל. hoc est, Non inueniē aliquid in deo
 quod nō sit deus. idcirco vt asserit Petrus Gala-
 tinus, sapiētiam q̄ in deo est, deū esse necessario
 consequēs est. quare & ipsam increatā esse oportet.
 Verba igitur illa, πρὸ τῆς ἀιῶνος ἀπαρχῆς
 ἔκτισέ με. cum non possint de diuina sa-
 piētia intelligi, de sanctissima מַרְיָם matre
 יֵשׁוּעַ q̄ vere est הַחכמה בתר עֲלִירוּת. i. p̄is
 sapiētia, par est credi: vt constantissime idem
 doctissimus Petrus Galatinus probat.

¶ X repræsentat, vt dicunt hebræi, ex essen-
 tijijs superioribus angelos, qui dicuntur ab eis
 חַרְאֵלִים, id est angeli magni, fortes, &
 robusti, qui descendunt ordine tertio à diuinæ
 maiestatis bonitate, illuminanturque virtute

dei per intelligentiam secundam, & ipsi pariter inferioribus influunt, quos thronos Dionysius interpretatur. ἡ δὲ ἐπιωνυμία τῶν ὑψηλοτάτων καὶ ἐπιημένων θρόνων τὸ πάσης ἀμύγῳς ἐξηρῆσαι περιπεζίης ὑφίστως καὶ πρὸς ἑάναντες ὑπερκοσμίως ἀνωφεῖς καὶ πάσης ἐσχαπᾶς ἀρρεπῳς ἀνωκισμένον καὶ περὶ τῶν ὄντων ὑψιστον ὀλικαῖς δυνάμεισιν ἀκατασῆσως καὶ ἐσαθῳς ἰδρυμένον καὶ τῆς θεαρχικῆς ἐπιφυτῆσεως ἐρ ἀπαθεία πάσῃ καὶ ἀυλία δεικτικὸν καὶ ᾗ θεοφόρον καὶ θεραπευτικῳς ἐπὶ τὰς θείας ὑποδοχὰς ἀναπεπταμένον. hoc est, Altissimarum & elevarum sedium nomine illas ab omni terreni affectus humilitate longissime remotas esse, sursumq; ad ardua inuiolabili studio ferri edocemur, dum illæ ab infirmis omnibus iugè intentione disiunctæ, ac circa illum qui vere excelsus est, totis viribus inconcussæ stabilitérque locatæ diuinum aduentum absq; vllius perturbationis ac materiæ impedimento suscipiunt, deumque ferètes obsequij deuotione, ad ipsius percipiendos fulgores semper patent. ¶ Et est ipsa littera χ semper radicalis, vt $\chi\chi$, id est felix, aut beate fortunatus: vt explicatum habemus à matre Zelpha ancilla Lie, vel ab ipsa Lia domina Zelphæ parturiētis, quæ illo suscepto inquit $\chi\chi\chi$, id est in prosperitate: qui prim⁹ fuit fili⁹ Zelphæ: Iacob aut septimus. vnde nomē eius ex duabus literis septē importātibus accommodatissimū est. ¶ χ , dicunt hebræi, symbolum est emanationis quartæ apud supos eorū, q dicuntur $\chi\lambda\mu\psi\eta$

& in virtute dei per medium intelligentiæ tertitiæ influuntur, & illa virtute inferioribus influunt. Hanc quartam emanationem interpretatur Dionysius dominationes, inquiens, τῶν μὲρ οὐρ ἀγίων κυριοτήτων τὴν ἐκφαντορικὴν ὀνομασίαν ὀνομαζομένην δηλοῦν ἀδούλωτόν τινα καὶ πάσης ὑποπεξίας ὑφίστως ἐλευθερὰν ἀναγωγὴν οὐδ' ἐμὴν τῶν τυραννικῶν ἀνομοιωτήτων οὐδ' ἐνὶ τρόπῳ καθόλου κατακλινομένην αὐτὴν ἐλευθεροπρεπῶς ὡς ἀμείλικτος κυριότητα πάσης μαωτικῆς δουλοποιίας ὑπερκείμενη ἀνευδότου ὑφίσταται πάση. hoc est, Sanctarum igitur dominationum pleno mysterij nomine signari arbitror celsiorem intelligentiam quandam, totius servitutis ignaram, omnique summissione infima liberam, nullique tyrannicæ dissimilitudini vlllo omnino modo se ipsam subijcientem: quæ cum asserit libertatem, vt nullis blanditijs cedens, veraque dominatio, servili omni & imminutioni obnoxio opere superior est, nulliq; summissioni cedit. Estque ipsa litera $\aleph$ semper essentialis, vt $\aleph\aleph$, id est dilectus. cui inquam $\aleph\aleph$ vere gerenti typum Christi, dominus mirabile oraculum referavit, vbi tempus præscriptum aduentus $\psi\psi$ occulte innuitur: quod quidem oraculum in secundo volumine Regum habetur his verbis: $\text{בִּי יִמְלֹאוּ יָמַיךְ וְשִׁבְבַת עִם אֲבוֹתַיךְ תְּסִימוֹתַי אֵת זְרַעִי אַחֲרַיִךְ אֲשֶׁר יֵצֵא מִמַּעֲיָיךְ}$ id est, Quando cõpleti fuerint dies tui, & quiesces cū patribus tuis, suscitare faciã semē tuū post te, quod egrediet de

intestinis tuis. quæ verba ita enodabimus. Dies
vniuscuiusq; ab initio constituti (vt habetur in
theologia hebræorum) 1000 anni sunt: ad quæ
terminum quanuis aliqui appropinquauerunt,
vt **קל"ג** qui vixit 930 annis, & **תשס"ו** 960
& alij, nullus tamen illud diuinum **ק** attigit, de
quo in fine Canticorū dicit **אלה לך שלמה**
id est. Mille tibi Salomo. sic exigente peccato
πρωτοπλάσου. Siquis autem ad statutum ab
initio terminū deueniret, attingeret ipsum al-
phabeto reuoluto **ק**, id est 1000. secundū quæ
terminum loquutus est dominus ad **קל"ג** nam
ab orbe condito vsq; ad Christum fuerunt anni
3786. q; sicut sol vnà cum luna & stellis ipsis in
quarto die firmamentū exornauit, perfecit, atq;
illustrauit: ita **ישׁ** vera lux, intra terminos
quarti millenarij toti mundo affulsit, & cum in-
numerabili martyrum apostolorū doctorūmq;
multitudine, firmamenti. i. legis obscuritatē, &
nostræ noctis tenebras illuminauit. sed ab ipso
orbe cōdito vsq; ad mortē Dauid præteriere an-
ni 2880. Igit a morte **קל"ג** vsq; ad Christū
fuerunt anni 906, vt patet cuius sciētī ipsam
subductionē. Adde 70 annos vitæ **קל"ג**, & erūt
976. Adde iterum numerū literarū nois **קל"ג**
cum **י** sicut scribit in Paralipo. & habebis 24.
qui numerus si addat numero superiori, reddit
1000. qui numerus est cōpletæ ætatis. Nec mi-
ret aliquis si addit numerus nominis: quia nisi
aliquod mysteriū ibi lateret, nō dixisset Ioānes
in Apocal. Qui habet intellectū, cōputet nume-
rū nominis bestię, qui est numerus hominis. Et

rursum in cōputatione numerorum qui resulta-
 bāt ex aliquibus verbis oraculi, habet ille 1000
 cōpletus cum annis vitæ ררר : quæ verba sunt
 hæc כִּי יִמְלֹאוּ יְמֵיךָ וְשָׁכַנְתָּ עִמָּם
 hoc est, Quando complebuntur dies tui, & dor-
 mieris. accepta tamen dictione עִמָּם pro אִתָּךְ vt
 accipitur in Paralipomenō dum idem repetitur
 altius diuinum illud oraculum. Computus il-
 larum literarum tanti oraculi est 1035, quot
 sunt anni à die cōceptionis ררר vsq; ad mor-
 tem Christi. nam vltra illos 1000 annos vixit
 Christus 33 cum dimidio: & si accipiuntur 9
 menses, quibus ררר stetit in materno vte-
 ro, & 9 ipsius Christi, dant annum cum dimi-
 dio: quod tempus additum illis 33 annis cum
 dimidio, reddit 35. Quibus verbis oraculi re-
 spondens ררר deo plenus multa tangit my-
 steria: inter quæ præter 1000 reperitur & illud
 mysterium תּוֹרַת הָאָדָם, id est lex homi-
 nis, dempto תּוֹרַת־אֱלֹהִים quod supputatū. dat 606. quem
 etiam numerum dant literæ יֵשׁוּעַ וּמָרְיָם
 innuens quodd hoc effecit vera lex hominis, &
 non merita ררר: vt sicut per hominem om-
 nia bona perdideramus, ita per hominem om-
 nia bona recuperaremus. Hinc magno mys-
 terio ררר & אָדָם eodem ferme nomine
 appellantur. siquidem hæc nomina אָדָם &
 אֱלֹהִים (quo nomine vocatus est ררר) com-
 ponuntur ex אֱלֹהִים quæ est litera diuinitatis, &
 אָדָם quod est sanguis: quæ nomina significāt eos
 extitisse plenos sanguine, id est peccato, ab ipsa
 diuinitate redemptos: quæ in tribu יְהוּדָה

humanata est: quod vel ipsa dictione significatur. nā *תרתת* scribitur ex quatuor literis nominis *τετραγραμμάτωρ*, interposita *ר*, que 4 importat, id est quadraturam corporeę molis. *ת* litera, dicūt hebræi, designat entia supiora, & ab ipso deo emanationis, q̄ ab ipsis *שרפיה* appellantur, & influuntur de virtute dei per mediū intelligētix quartæ, ac eadē virtute inferioribus influūt. & in hac emanatione dissentiūt ab ipso Dionysio, qui ipsos *שרפיה* in prima emanatione iuxta nomē interpretat, his verbis, *τὴν μὲν ἁγίαν τῶν σεραφίμ ὀνομασίαν φασὶν οἱ τὰ ἑβραίων εἰδότες, ἢ δὲ ἐμπρησὰς ἐμφάνει, ἢ δὲ θερμαίνοντας. i. Sāctorū quidē Seraphī appellationem ἰϿ qui hebręx linguę periti sunt, incēdētes siue calefacientes significare aiūt. Appellatione vero virtutū quintū choiū signat, dicēs: τὴν ἢ τῶν ἁγίων δυνάμεων ἀρξένω πόρτινα καὶ ἀκατασθεῖσον ἀνδρείαν, εἰς πάσας τὰς κατ' αὐτὴν θεοφθεῖς ἐνεργείας πρὸς μηδμίαν ὑποδοχὴν τῶν ἐνδιδόμενων αὐτῇ θιαρχικῶν ἐλάμφεων ἀδρανῶς ἐξαθενούσαν δυνατῶς ἐπὶ δὲ θεομίμητον ἀναγομένην οὐκ ἀπολείπουσαν ἑαυτῆς ἀνανδρεία τὴν θεοφθῆ κίνησιν. hoc est, Enimvero beatissimarū appellatione virtutū virilē quandā, & vt sic dixerim, masculam inconcussamq; fortitudinem signari certum est, qua in omnibus diuinis suis actionibus præditę, ad nullius superne illabentis diuini fulgoris perceptionem inualidę fiunt, atq; ad dei imitationem potenter assurgunt: neque per imbecillitatis ignauiam diuinos suos*

deferūt motus. ¶ Dicūt hebræi de ipsa litera ת
 quæ in nomine יתרת geminatur, quod in pri-
 ma ת fabricauit & produxit mundum in men-
 te, in secunda vero explicuit in pprias formas,
 hac tamen lege, vt res in secūda productione ex-
 plicatæ consequantur & æmulentur primā pro-
 ductiōne in simulacro & cōsonantia. Illud quoq;
 obseruandum est in vtroque nomine dei magno
 ob illam geminationem ת esse quaternarium li-
 terarum, qui tamen a ternario non discedit. Nā
 vtrobicq; sunt tres literæ tantum, sed vna ת ge-
 minata est, quæ indicat vtranque foeturam, in
 mente scilicet, & in effectu. ¶ Hic prætereundum
 non est maximum mysterium de ipsa litera ת
 cuius additione dominus auxit nomen אברהם,
 quod significat patrem excelsum: Et factum est
 אברהם. i. pater excelsus multitudinis. Est cũ
 hæc dictio אברהם composita ex integro &
 duobus corruptis, sic אב, אב, ת, רם significat
 patrem. ר ex dictione רם mansit, & ת ex
 dictione תמוץ quæ multitudinem sonat. & red-
 dunt literæ ipsius nominis אברהם in numero
 248. quot sunt ossa in humano corpore, & quot
 sunt præcepta affirmatiua in lege Mosaiica. Quā
 literam significantem 5 abstulit a שרת quæ
 prius vocabatur שרי. Et sicut summotū a mu-
 liere שרת, & additum viro, sic in primis pa-
 rentibus acceptum est a viro, & datum est
 mulieri, q̄ de costa a viro sumpta formata est.
 Hic ארם lapsus, & hic אברהם perfect⁹ corā
 deo. ¶ ר notat essentiam supernorum emanatio-
 nis sextæ, qui ab hebræis dicuntur מלאכים,

Id est angeli: & influuntur de virtute dei per medium intelligentiæ quintæ, ac eadem virtute inferioribus influunt. Potestates tamen in sexta emanatione ponit Dionysius, inquiens, τῆρ ὁμοπαρῶ τῶν θεῶν κυριοτιτῶρ ἑ δυνάμεωρ τῆρ ἑνκοσμωρ κῆ ἀσύμφυρτορ πῶρ τὰς θεῶς ἀποδοχὰς ἐνταξίᾳρ, κῆ τὸ τεταρμένωρ τῆς ὑπὸρ κοσμίᾳ κῆ νοεράς ἐξουσιότητ. hoc est, Sanctarum potestatum vocabulo (quæ vnā & æqualem cum altissimis dominationibus atq; virtutibus sortem accepere) significari dicimus ornatum, & nulla permissione confusum ad diuina suscipienda, ac pulcherrimum ordinem, & aptissimam seriem cælestis spiritualisq; potentia. Non sine magno sacramento factū est q̄ litera γ importans senarium sit tertia & vltima in nomine redemptoris nostri ϳϳϳ. nam cum opifex summus deuenerit in fabricam per senarium, numerum vtique primo perfectum, conueniens est vt includatur in nomine verbi incarnati, per quod facta sunt omnia: nec in ipso addēda est litera η quæ est combinata in nomine ηηη vt aliqui opinati sunt: quia duo illa η maximo mysterio mutata sunt in ϳ. Dicunt enim secretiores theologo, q̄ summus opifex deus spiritualia omnia produxit per quandam vīm significatā in priori η, corporalia vero per virtutem signatam in posteriori η: & cū omnia per verbum humanatū quod nominatur ϳϳϳ, effecta sint, virtutes aut proprietates ipsæ signatæ per illa duo η includuntur in eo. sed quia ϳϳϳ dat⁹ & miss⁹ est nobis tāquā redēptor & ductor

ad veram quietem, quæ est vera vita æterna, imò factus est ipsa quies nostra, ideo in loco illorum duorum $\aleph$ significantium rationes principij, in nomine $\aleph$ ponitur ψ , quod est principium $\aleph$, & ipsum significat, quod interpretatur quies. In qua dictione est β litera media, quæ sigillū est summæ sapientiæ, qui est deus filius: & est $\aleph$ vltima litera rationem finalem designans. ψ autem principium $\aleph$ pro tota dictione accipitur, sicut est tritus modus accipiendi apud hebræos. Si totum itaque texatur, hoc importat, sapientiā vel deus filius est finis & requies. Præterea prima litera $\aleph$ est $\aleph$, quæ diuinitatem significat. γ quæ est tertia, arborem vitæ, vt diximus, notat: & ψ requiem. per quas tres literas denotatur ψ noster est de⁹ omnes viuificans vtraq; vita, & tandem beatificās in requie illa æterna. Extat quoque $\aleph$ alio mysterio in nomine $\aleph$, per viam videlicet numerorum adiuncto nomine matris, a qua substantiam corporis traxit. nam quatuor literæ $\aleph$ cum quatuor literis β constituunt 316: quem etiam numerum dant literæ tres nominis $\aleph$: in quo denotatur nominatū ipsum a patre deo matreque humana processisse. Nec apponendum est secundum ψ dicendo $\aleph$. quanuis latine dicat sic exq̄rēte ordine declinationis grammaticalis: de quo nō curandū est: quia mysteria nō sunt in idiomate latino, sed hebræo. Vbi attendendum est, ne aliquid addatur vel minuat, quia multa destruerentur mysteria, quæ tam in significatis literarum illius nominis, q̄ in nu-

meris earū, & etiam in vaticinijs correspondētibus continentur. Habent enim pro constanti secretiores theologi, q̄ oracula multoties continent nomina illorum de quibus prophetatur, in principio, fine, vel medio dictionum: secundum quem modum nomen ישׁוּ sepius reperitur, vt psal. יתי שמו לעולם לפני שמש. ו. ג. hoc est, Ante solē permanet nomē eius: & benedicent in ipso omnes tribus terrę. Nomen enim ישׁוּ cōtinetur in capitibus horum verborum ינון שמו ויתכבדו. Vbi si accipiantur capita dictionū, quæ sunt י, ש, ו, constituunt ישׁוּ quod nomē fuit ante solem, & in ipso benedictæ sunt omnes gētes. Similiter Genes. 49. vbi dicitur, Veniat Messias, capita dictionum constituunt nomen ישׁוּ, quæ in hebræo sic habentur. יבא שילת ולו. Sed mirabilius est in psal. 95. in verbis istis ישׁוּ תשמים יתגל הארץ ירעם תיסמלוא יעליו שרי וכל hoc est, Latentur cæli, exultet terra, contremisecat mare, & omnis plenitudo eius: exultabūt campi, & omnia. In quorum verborum mysterio refertorū capitibus habetur nomē יהוה completum, & postea idem nomē absq; vltimo ה, deinde nomen ישׁוּ: ad denotandū q̄ יהוה illud completi debebat in nomine ישׁוּ tāquā successore suo, cui quodammodo cedebat, quia virtus illius nominis יהוה data est ישׁוּ, cui pater omnia dedit. Vnde probat author יהוה ת ספר תמנות per illud ת vltimum ipsius nominis יהוה diuinitatem debere vniri cum

humanitate, & effici **חַיִּים** in quo existeret virtus illius magni nominis. ideo vniuntur nomina, & succedit nomē **חַיִּים** incompleto illo **חַיִּים** quando secūdo repetitur: quia sicut in priori testamento venerabantur completum, sic in secundo & vltimo cessisse innuitur. Completur insuper hoc nomen **חַיִּים** ex numero maiori, minori, & medio in denarium, qui est numerus completus. est enim vnus senarius, vnus denarius, & tres centenarij, qui simul iuncti cōstituunt decē, numerum quidem perfectum, & constitutum ex omnibus generibus rerum spiritualium, videlicet caelestium & terrestrium, quae importantur per numeros denarios & cētenarios, iuxta illud quod Paulus saepius repetit dicens, In ipso est omnis plenitudo, & in ipso recōciliantur omnia.

¶ vt asserunt hebraei, signaculum est beatorum spirituum superiorū emanationis septimae, qui nominantur ab eis **שְׁמַיִם**, id est dij, & influuntur de dei virtute per sexti ordinis angelos, ac eadem virtute inferioribus influunt. Hanc septimam emanationem Dionysius principatus interpretatur, dicens, *ἐκφαίρει γὰρ ἢ μὴ τῶν οὐρανίων ἀρχῶν τὸ θεοφῶς ἀρχικὸν καὶ ἡγεμονικὸν μετὰ τάξεως ἱεράς, καὶ τὰς ἀρχικαῖς προποδῆσάταις δυνάμειν, καὶ τὸ πρὸς τῆν ὑπεράρχιον ἀρχὴν αὐτοῖς τε ὀλικῶς ἐπιεσραφθαι καὶ ἐτέρων ἀρχικῶς ἡγεῖσθαι, Ἐπρὸς αὐτὴν ἐκένηρ ὡς δυνατὸν ἀποτυποῦσθαι τῆν ἀρχοποιον ἀρχὴν ἀναφαίνειν τε τῆν ὑπερούσιον αὐτῆς ταξιαρχίαρ τῆ τῶν ἀρχικῶν ἐυκοσμία δυνάμειν.* hoc est, Exprimuntur

nanq; cælestium principatum nomine, illos ad dei imaginē principari ac duces esse, cum sacrosancto, principalibusq; virtutibus cōuenientissimo ordine: atq; id præterea, ad summum eos principatum tota intentione conuersos, aliorum quoq; præcipua dignitate duces esse: ac pro viribus in se effingere supremum illum suiq; auctoritatem principatum student, principaliumq; decore virtutum, summum illius diuinumq; ordinem promere. Cæstq; ipsa litera γ perpetuo naturalis vt γ γ , id est aurum. Vnde γ γ γ , id est lamina aurea, quæ erat octauum genus vestimentorum quæ præordinata erant a deo pro sacerdotibus & pontificibus antiquæ legis: quæ omnia figuram & typum gerebant nostri summi pontificis γ γ , & eorum quæ in sacerdotio euāgelico constituit, in qua scilicet γ γ γ erat scriptum nomen γ γ . Hæc super pileolum lineum, & commune omnium sacerdotum. In pontifice plus addebatur, vt in fronte vitta hyacinthina constringeretur, totamq; pontificis pulchritudinem, dei vocabulum coronaret & protegeret. γ signū est, vt dicunt hebræi, superiorum emanationis octauæ, & sunt angeli qui vocantur ab eisdē γ γ γ . i. filij deorum, de virtute γ per angelos septimi ordinis infusis, ac eadem dei virtute inferiorib; influentes: quos Dionysius appellat ἀρχαγγέλων ἀγίαρ τὰς ξίρ. & hæc ipsa octaua emanatio, dicente Dionysio, πὺς ἀγγέλους ἐνοπιῆ κατὰ τὰς εὐκόσμονας αὐτῆς κ̅ι̅ τιπαρμένιας κ̅ι̅ ἀοράτους ἡγεμονίας. Et est semper ipsa litera γ fundamēta

lis, vt in dictione $\Upsilon\psi\eta$, quod Græce dicitur $\lambda\omicron\gamma\iota\omicron\mu$, nos rationale possumus appellare, vt ex ipso statim nomine scias mysticū esse quod dicit. Pannus erat breuis ex auro, & quatuor textus coloribus, septimū vestimētū pōtificū, habens magnitudinem palmi per quadrum, & duplex, ne facile rumperetur. intexti erant enī duodecim lapides mirę magnitudinis atq; pretij per quatuor ordines, ita vt in singulis versiculis terni lapides collocarentur: & in singulis illis lapidibus secundum ætates duodecim tribuum sculpta erant nomina. Cuius dictionis $\Upsilon\psi\eta$ literę supputatę dāt 358, quantū dant literę $\Upsilon\psi\eta$ cum יתרת: quod explicatur in nomine 42 literarum. quę sunt
 $\text{אב אל בן אל דוד דקדש אל אב ל}$
 $\text{לא שלשה אלהים בראם אהר אלת}$
 id est, pater deus, filius deus, spiritus sanctus deus, non tamē tres dij, sed vnus deus. in quo nomine quadragintaduarū literarū deus mundum fabricauit: sicut asserunt omnes qui de huiusmodi nominibus tractant. Nam literę $\Upsilon\psi\eta$ dant 316: cui si addantur 42, conscendetur ad 358, quantū reddit nomē $\Upsilon\psi\eta$. Ex qb⁹ cōcludit a pitiorib⁹ huius artis, sacrę scilicet arithmetices diuinarū literarū, q⁹ illd̄ rationale siue pectorale mysteriosissimū in quo erāt 12 lapides pretiosi inscripti cū nominibus electę familię, & cū sacratissimis
 תאורים ותמיים . i. lumina & simplicitates, Christū vere representabat, ī quo est virt⁹ mūdi creati, dicēte Ioā. $\pi\acute{\alpha}\nu\tau\alpha \delta\iota \acute{\alpha}\nu\tau\omega\upsilon \epsilon\gamma\acute{\epsilon}\nu\epsilon\tau\omicron$. $\Upsilon\psi$ nota est angelorū emanationis nonę, q⁹ ab hebreis vocant ברבנים : & influunt de virtute

dei per mediū intelligētiæ octauī ordinis, & eas
 dē virtute inferioribus influunt: quos כררבר
 Dionysius ponit in secundo ordine, vt diximus:
 extremo vero in loco idem ἀγγέλους cōstituit.
 οἱ γὰρ ἔφη ἄγγελοι συμπληρωτικῶς ἀποπε-
 ρατοῦσιν τὰς ὄλας τῶν οὐρανίων νοῶν δια-
 κοσμήσεως κατὰ τὸ τελευταῖον ὡς ἐν οὐρα-
 νίαις οὐσίαις ἔχοντες τὴν ἀγγελικὴν ἰδιότη-
 τα. καὶ μᾶλλον πρὸς ἡμῶν ἄγγελοι πρὸ τῶν
 προτέρων ὀκειότερον ὀνομαζόμενοι, ὅσω ἐ-
 πὸς τὸ ἐμφανέστερον αὐτοῖς ἐστὶν ἡ ἱεραρχία,
 καὶ μᾶλλον περικόσμη. hoc est, Angeli nan-
 que, inquit, implendi peragunt munus, omnesq;
 cælestium spirituum ordines complent, extre-
 mo in loco inter eximias illas immortales sub-
 stantias angelicam proprietatem consecuti. At-
 que ideo a nobis angeli rectius quàm superiores
 appellantur, quòd scilicet & ipsorum ordo ma-
 gis circa euidētiora & apertiora versatur, ac
 mundana ferme negotia ab eis disponuntur.
 ¶ Estque ipsa litera Ϸ perpetuo essentialis, vt in
 dictione Ϸ. i. ros, quod est nomē רישׁו ad si-
 gnificandum filij dei in vterum virginis descen-
 sum; quod plurimis in locis compertum habes-
 mus, & præsertim apud Hoseam. xiiij. cap. cum
 deus ita per os eius loquitur. Ϸ Ϸ Ϸ
 Ϸ Ϸ Ϸ hoc est, Ero quasi ros Israeli. quod
 Ionathas in Chaldaicum vertens sic exposuit.
 Ϸ Ϸ Ϸ Ϸ Ϸ Ϸ Ϸ Ϸ Ϸ id est,
 Erit verbum meum velut ros Israeli.

¶ Litera decima significat, vt asserunt hebræi,
 essentiam intelligentiarum emanationis decimæ

mæ. Appellantur autem **ישׂרׂאֵל** nobiles
 & patricij, suntq; omnibus *ἱεραρχίας* infe-
 riores:& dei virtute illustrātur per nonum cho-
 rum, eademq; virtute influunt filijs hominum
 cognitionem & scientiam rerū, mirificamq; in-
 dustriam. vnde dicūtur qui tali præditi sunt fa-
 cultate, **בְּנֵי אֵי**, id est homines nobilis in-
 telligentix: de quibus illud legitur psalmo 49
שׂרׂאֵל בְּנֵי אֵי אֵל בְּנֵי אֵי אֵל. hoc est,
 quicq; terrigenæ, & filij hominum. quod proprie
 sic legitur, tam filij plebei, q̄ filij patricij. quasi
 diceretur, tam agrestes q̄ nobiles. Eam denomi-
 nationem ab hoc intelligentiarum ordine sumi-
 mus nos ipsi. Est enim in nobis intellectus agēs
 summa pars anime: quam Aristoteles νοῦς, hoc
 est mentē appellat: quæ nobis sola deforis adue-
 nit. Inde procedunt visiones prophetice, ac om-
 nia magna & sancta. vocatur autem ab Hebr.
לְעֵלְיָוִת לְבָשׁ Eadē p̄p̄modū, nō distinguēs
 hanc emanationem nec ab angelis nec ab vlti-
 ma hierarchia, asserit Dionysius, his verbis: τῆρ
 ἵ τῶ ἀρχῶρ καὶ ἀρχαγγέλων καὶ ἀγγέ-
 λων ἐμφαντορικῆρ διακόσμησιρ ταῖς ἀν-
 θρωπίαις ἱεραρχίαις δι ἀλλήλων διητίου
 ἐπισατέριμ ἢ κατὰ τάξιμ ἢ πρὸς τὸρ θεὸμ
 ἀναγωγῆ καὶ ἐπισροφῆ, καὶ κοινωνία, καὶ
 ἐνωσις, καὶ μένη παρὰ θεῶ πάσαις ταῖς ἱεραρ-
 χίαις ἀγαθοπρεπῶς ἐνδιδόμενη καὶ κοινο-
 κῶς ἐπιφοιτῶσα μετ' εὐκοσμίας ἱερωτά-
 της πρὸδος, ἐνθερῆ θεολογία τῆρ καθ' ἡμᾶς
 ἱεραρχίαρ ἀγγέλοις ἀπονέμηνκερ ἄρχοντα
 τῶρ ἰουδαίωρ λαοῦ τὸρ μιχαὴλ ὀνομάξουε

σα, κὶ ἄλλους ἑθνῶν ἐτέρων. ἔσθαι γὰρ ὁ ὕψι-
 σος ὄρια ἑθνῶν κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων. hoc
 est. At vero principatum, archangelorum an-
 gelorumq; postremā distributionem enuncians
 di munus adeptam, humanis ordinibus ac fun-
 ctionibus sacris vicissim præesse putādum est:
 vt illius ministerio suo ordine ferantur ad deū
 & conuertantur, sintque ipsius societate & con-
 iunctione foelices, dum diuinus processus ex-
 imia dignatione cunctis sacris ordinibus indul-
 getur, & socialiter ac diuino cum ornatu reuela-
 tur. Hinc profecto humanam istam sacramque
 functionem angelis sacra scriptura distribuit:
 quæ Michaelē principem Iudaicæ gentis ap-
 pellat, & alios cæterarū nationum. Statuit enim
 altissimus terminos gentium iuxta numerum
 angelorum.

¶ Hanc literam א maxime inter cæteras asse-
 rimus diuinam, propterea quod præcipua diuis-
 na nomina hac scribuntur, vt אהיה אש
 אהיה, id est, qui fuit, est, & erit. Nam trium
 temporum verbi substantiuī differentias com-
 plectitur, præteriti scilicet, præsentis, & futuri.
 Secunda enim & tertia iitera ipsius nominis,
 scilicet ה & י primam personam præteriti tē-
 poris eiusdē verbi notat, quæ est יהיה, id est
 fui: quarta vero primam præsentis temporis
 indicat personam, quæ est אהיה, id est sum.
 prima autē, scilicet א, quæ principio primæ per-
 sonæ futuri tēporis cuiusq; verbi apponi solet,
 primam futuri denotat personā. quocirca illud
 Exo. 3 ca. אהיה אשר אומר כי אהיה אש

תאמר לבני ישראל אתיה שלחני
 quis interpretari poterit ita, Sim qui
 sim. & ait, Sic dices filijs israel. Qui fuit, est, &
 erit, misit me ad vos. ¶ Secundum nomen habēs
 יתרה est, quod magno mysterio ineffabile
 dicitur. ita enim distincte diuinam essentiam
 significat, vt cum simplicissima ipsius vnitatem,
 & diuinarum personarum trinitatem, & æternam
 earum distinctionē, originem, productionemque
 aperte insinuet. Quia igitur deus trinus
 & vnus, qui omnino ineffabilis est, atque in-
 comprehensibilis, per hoc nomen significatur,
 idcirco nomen ipsum ineffabile dicitur. Eam
 ob rem antiqui Iudæorum à Mose illo magno
 edocti, ad designandum hanc diuinæ trinitatis
 & vnitatis ineffabilitatem, statuerunt hoc no-
 mē minime proferri: sed vbiq; inueniret, loco
 eius nomen hoc ארני, id est dominus pro-
 nunciari debere. ob hanc etiam dei ineffabilitatem
 dixit Rabbenu Haccados אורייער שאין
 לאל שם אשר אנו נוכל לחשיג
 הכרה לפי שעצמותו הוא שמו
 עשמותו, i. idcirco notū tibi facio,
 deū nō habere nomē, cui⁹ cognitionē nos habere
 possim⁹: qñquidē eius substātia est nomē ei⁹,
 & cōtra. Quod Mercur. quoq; Trimeg. sentire
 videt, dū ait, ἐστὶ γὰρ ὁ ὄν ἀνώνυμος, id est, Est
 enim qui est, absque nomine. & rursus de huius-
 iusce nominis ineffabilitate inquit, οὐ τὸ ὄνομα
 οὐ δύναται ἀνθρωπίνῳ σώματι λα-
 ληθῆναι. hoc est, cuius nomen non potest
 humano ore effari. Quod neque cacodæmon

tacere potuit. Nam Apollo Delphicus quaerenti cuiusdā quid deus esset, ita inter cetera respondit, οὐ τὸ ὄνομα μηδ' ἐ λόγῳ χορούμενον, id est, Cuius nomen nec verbo capiendum. Hinc deus loquens de hoc nomine Exodi 3 dixit, **ה' ש' מ' ל' ע' ה'** hoc est, nomen meum ad occultandum. vbi aliqui dixerunt in æternum. quod verum esset si scriberetur cum **ה'**, hoc modo **ה' ע' ל' ע' ה'**. Sed ea dictio non habet **ה'**, & descendit à verbo **ה' ע' ל' ע' ה'** quod occultare siue celare significat. Quod quidē nomē **ה' ה' ה'** occultandum propter indignos, inuenitur manifestatum & detectum ob ipsos mitis & pios in hoc versiculo per litteras vltimas **א' מ' ר' ה' א' ש' מ' ה'**. id est, Si dixerint mihi, quod nomen eius? quid? Hocce nomen **ה' ש' ה'** perfectissime discipulis suis exposuit. quate & patrem alloquens (vt Ioan. habetur 17 cap.) inquit, *ἐφ'ανέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς δειδωκάς μοι ἐκ κόσμου.* Ex quo prædicto nomine tria alia diuina nomina componi veteres hebræorum asseruerūt, scilicet **ה' ה' ה'**, **ה' ה' ה'**, **ה' ה' ה'**. Primum quod idem est quod deus, patrem deo signat, qui totius diuinitatis fons est, & componitur ex **ה'** prima littera, & **ה'** secunda eiusdem nominis: de quo Hieronymus ait. Octauū scilicet nomen est **ה' ה'**. quod in deo tantum ponitur, & in **ה' ה' ה' ה'** extrema quoque syllaba sonat. Afferitq; Origenes quod **ה' ה' ה' ה'** **א' ת' א' מ' ר' א' ה'** & **א' מ' ר' א' ה'** propter vernaculum vnusculusq; linguæ idioma non possit ita apud alios sonare, vt apud suos dicta sunt: &

multo melius esse non interpretata ponere, quā vim eorum interpretatione tenuare. Igitur תללוהו exprimit laudate dñm: אמן vero Aquila, referente Hieronymo, περισομίνως exprimit: quod nos fideliter possumus dicere, ductum aduerbium ex nomine fidei אמן. Septuagintaduo γένοιτο, id est fiat. Vnde & in fine librorum (in quinq; liquidē volumina psalterium apud hebræos diuisum est) γένοιτο γένοιτο transtulerunt: quod in hebræo legitur אמן אמן: quo scilicet ea vere dicta quæ sunt supra, confirmentur. Vnde & Paulus asserit non posse aliquem respondere אמן, id est confirmare quæ prædicata sunt, nisi intellexerit prædicationem. אהאן אהאן magis Syrum est, vt ait diuus Hieronymus, quàm hebræicū: tametsi ex confinio vtrarumq; linguarum aliquid & hebræum sonet: & interpretatur, dominus noster venit: vt sit sensus, Si quis non amat dominum ישו Christum, ἀνάθεμα sit: & illo completo deinceps inferatur, dominus noster venit. quodd superfluum sit aduersus eum odijs pertinacibus velle contendere, quem venisse constet. Secundum vero nomen ex secunda & tertia constat litera, sic יה: quod ipse interpretatur, & filium significat, quia ipse profecto est quē prophetæ ad redimēdum genus humanum venturum prædixerunt, & digito quandoque monstrādū, iuxta illud Esaiæ 35 cap. אלהים יהוה יבא וישענו, id est, Deus ipse veniet, & saluabit nos. Tertium denique nomē diuinum ex tertia & quarta constituitur litera, scilicet י

& **ת**, sic **תתן**.i. & ipse:& spiritū sanctū denotat: quia & ipse quoq; post filiū visibiliter mitti debebat in colūbæ specie, & linguis igneis, nō sibi hypostatice vnitis, sed tanq̄ sub signo. In hoc autē, q̄ secundū nomē descendit à primo, & tertiu à secūdo (nā litera **ת** cōmunis est primo & secūdo nomini, **ך** vero cōmunis est secūdo & tertio) ostēditur planè filiū cōsubstantialē esse patri à quo genitus est, & spiritū sanctum cōsubstantialē esse filio, qui consubstantialis est patri: vt palam liqueat & filiū esse in patre, & patre in filio, ac spiritum sanctum esse in vtroq;.

¶ Superfunt duo diuina nomina habētia ipsum **ך**, nempe **ישׁוּך** & **אלהים**: à quibus non minorem cōsonantiā habet corpus humanū, quàm inter membra & humores adinuicem, & inter animam atq; spiritum regentem. Vnde maximo sacramento data sunt tot præcepta af firmatiua in lege Mosaica, quot sunt ossa i corpore humano, videlicet 248: & tot negatiua, quot sunt nerui in eodem corpore, qui sunt non sine magno sacramento 365: quo numero dies & noctes anni comprehenduntur: quæ simul iuncta excrescunt ad 613: quem numerum itidē reddūt literæ nominis dei **אלהים** si repleatur, & nomē **ישׁוּך** addito vno significante illud quod resultat ex vtroque. Si enim impleantur, id est si literę cōponentes nomē **אלהים** in proprijs scripturis pronuncientur, **אלהים** conflabitur ex eis numerus 296: & literæ nominis **ישׁוּך** dant 316: quæ simul iunctæ faciunt 612. & illud vnum quod ex eis resultat, perducit numerū ad 613:

quo quidē secundū doctrinā secretiorū theolos
gorū magno mysterio denotat ꝓ plenitudo ius
dicij cōtenta sub hoc nomine אלהים data est
ישׁוּ, ꝓ ait, Neqꝫ enim pater iudicat quenqꝫ. qui
oīa iudicaturus iterū ait, De omni verbo otioso
quod locuti fuerint homines, reddēt rationē in
die iudicij: multo magis de omni quod factum
fuerit cōtra ꝓcepta tā affirmatiua q̄ negatiua. à
quibus non sumus exempti, cum omnia illa cō
cludant in breui sed mysterioso verbo euange
lico, in quo absorbetur tota perfectio omnium,
dicente ישׁוּ, Ab his duobus mandatis, amore
videlicet dei, & proximi, tota lex ꝓdet, & ꝓ
phetæ: quæ qui adimpleuerit, sentiet illam ꝓ
fectissimam harmoniam quam Augustinus dicit
esse non solum in his quæ foris patent suis
numeris & mensuris coaptata, sed etiam in his
quæ humanus oculus non ꝓtingit, tanta nume
rolitate & cōsonātia cōducta, vt nullus eam in
uenire potuerit. In quibus ꝓceptis qui cum
deo penitus cōcordarit atqꝫ conuenerit, melius
sentiet quā intelliget viuacitatem illam ra
tionis quæ in corpore quadam coaptatione
miscetur: veluti grauium leuiumqꝫ vocum in
vnā consonantiam tendentem concentus qui
vere futur⁹ est in regno illo cū ישׁוּ אלהים
audietqꝫ illud citharædi הלגנו עצמות
רבית. id est. Exultabunt ossa quæ contri
uisti. Hinc magnifico quodam sensu inquit D.
Augustinus ꝓ omnes nerui & membra corporū
suscitatorum resultabunt in laudem ꝓncipis
ישׁוּ, & tanto melliori concentu, quanto con

sonantiores fuerint homines cū אלהים ישור
in obseruandis diuinis illis præceptis in ipso no
minibus contentis.

Ⓒ ב̄ litera, vt dicunt hebræi, designat primum
mobile, quod primo mouenti & fonti omnium
rerum respondet: qui omnia mouens, trahit ad
se omnia, veluti centrum omnes lineas circums
ferentiæ in se concludit.

Ⓒ ג̄ finale significat, vt nonnulli eorum asse
runt, girum stellarum fixarū, quæ sphaera octa
ua nominatur: quæ diuiditur in duodecim ζω
διακδὺ signa, quæ hebræi מולות appellant.
Quæ litera ב̄ in principio & fine potest esse
seruilis, & substantialis: in medio vero semper
est fundamentalis, siue naturalis: vt in dictione
חכמה, id est sapientia, quæ quidem dictio
est symbolum omnium mandatorum dei. cum
enim quatuor illius vocabuli elementa de pro
prijs scripturis pnūciaueris, חית בת מס תי
cōflabitur ex eis numerus 613 altissimi man
datorum, quæ doctores hebræi תריג appellant.

Ⓒ ד̄ est signū primæ sphaeræ planetarum, qui
dicuntur ab hebræis לבת quasi ambulones,
quos latini erroneos appellant, instar græcorum
qui ob id eos asserunt esse *ωλανυτας*: diciturq̄
orbis septimus Saturno attribut⁹, quē שבתיאי
nuncupāt secretiores hebræi. Estque ipsa litera
ד̄ in principio tantum seruilis, vt diximus, &
substantialis: vt in dictione בל. i. cor: culus lite
ræ reddunt numerū 32 iustitiæ, quia semper
diuisibilis ī partes æquales vsq̄ ad vnitatē, q̄ itē

numerus coaceruatur non sine magno sacramen-
 to ex 22 literis alphabeti, & 10 numerationi-
 bus vel mēsuris diuinis, quibus deus omnia me-
 titur: ex quibus constituuntur illi 32 gradus intel-
 lectus, vt plenius dicemus in myriade nostra, ad
 quos cordi mundo datum est conscendere, iuxta
 illud, Ascensiones in corde suo disposuit. & Beati
 mundo corde: quoniam ipsi deum videbunt.
מ apertum notat spheram Iouis, qui ab he-
 breis **מרי** nominatur. **ס** clausum est symbolū
 spheræ Martis, qui appellat hebraice **מארי**
 quæ quidem litera siue aperta siue clausa, pote-
 rit esse radicalis: vt patet in dictione **מרי**, de
 qua ait Rabbenu Haccados, **מ** Iudæi qui ipsam
 matrem **יש** antecesserunt, sciuerunt quo nomi-
 ne ipsa vocāda esset, probantque id ex cap. ix.
 Esaiæ, vbi habetur, **לסרבת תמשרת**, id est
 ad multiplicandum imperium vel principatum.
 nam ab his dictionibus oritur **מרי**. i. **מרי**.
 Maria dñā. Hoc modo si accipias **ל** & **ר** cōsti-
 tuent primā partikulā **לסר**. Si autē accipieris
ת ex **לסרבת** & **ת** huius dictionis **תמשרת**
 quarum singularū numerus est 5, & ambę 10 cū
 valeant, significant **ר** huius dictionis **מרי**, &
 addito **מ** dictionis sequentis fit **מרי**, fit ita-
 que ex **לסרבת תמשרת**. i. ad multiplican-
 dum principatū **למרי**. i. Marię domi-
 nę, vt nobis innotescat hanc **מרי** esse domi-
 nam, ac cælorum reginam. Nec absque myste-
 rio duplex **ת** mutatur in **ר**. nam quemadmodū
ת componitur ex **ר** & **י**; ita **יש** constat ex di-
 uinitate & humanitate: & sicut hæc duo **ת** sunt

duo ר ex quibus procedūt duo ך, tanquam duo filij qui ab ipsis oriuntur, ita in substantia ישׁו inueniuntur duę filiationes, quarum vna est diuinitatis, qua dei filius est: altera humanitatis, qua est filius מרים. Quę autē ב huius dictionis positū sit in medio nominis מרים, ostendit beatissimę virginis mentem & cogitationem omnē esse, vt suam virginitatē cōseruet. Erit enim virgo mēte & actū: quoniā per בתולה, .i. virgo significat. Hactenus Rabbenu Haccados. Nō prætereundū ipse duco, quod apud hebręos sunt tria vocabula virginem significantia, videlicet נערה & בתולה & עלמה. Primum solum ætatis respectum habens, puellā siue adolescentulam significat, tam virginem quā corruptam. Secundum, scilicet בתולה ad virginitatem duntaxat respectum habens, virginem significat, siue adolescentula sit, siue anus: עלמה autē significat adolescentulam & virginem. Quapropter mulier, siue iuuenicula sit siue annosa, quādiu virgo est, בתולה appellatur. quādiu autem iuuenicula est, siue virgo siue corrupta sit, נערה nuncupari potest. עלמה vero nulla vocari potest, nisi & iuuenicula sit, & virgo intacta. Quod ipsa quoque vocabuli interpretatio aperte indicat. deriuatur em̄ עלמה a verbo עלם, quod abscondere siue celare significat. quamobrem עלמה apud hebręos adolescentulā ab aspectibus hominum absconditā, celatā & occultā, atque omnino intactā significat. Restat mysteriū aliud in dictione לםרה בת in qua inueniuntur rarū quiddā, quod in tota scriptura nō occurrit, nēpe ם. .i. finale m

clausū in medio, qđ nō solet poni nisi in fine dictionis. Cui⁹ mysteriū crediderim, qđ ppetua uirginitas מרים insinuat. quidā suspicantur qđ regnū ישׁו prius fuerit arctatū intra regnū Iudeorū. cōtrario modo iuenit cōtra rationē grāmaticā. ij. Esdra. ij. cap. in fine dictionis מ aper tū. dicit em̄ תמי פרוצים. Præterea ם clausū eiusdē dictionis לטרבת quæ numerū 600 im portat, ostēdit magno sacramēto qđ ab hora qua pphetatū fuit תנת עלמת תרת, hoc est, Ecce uirgo cōcipiet, vsq; ad natiuitatē ישׁו 600 ad vnguē anni præterierūt. ך significat scđm hebręos luminare mai⁹: qđ ab eis vocat ששׁ, id est sol: & eius Sphæra dicitur orbis חמת. ך finale Sphærā indicat Veneris, qđ ab hebræis vocat צוגת: qđ qđē lra in principio vocē passi uam denotat: vt נשבע יהוה .i. iurauit domi nus. quod exēplū eo libētius citauī, quo agnoscas nostrā incredulitatē, qđ & a deo iuramētū extorquet, & tāra est eius in nos indulgētia, vt se nra infirmitati accōmodās, ob nostrā saluē etiā iurare non dedignē. & vide formā uerbi passiuī, qđ si dicat, adiurat⁹, & sacramēto astrict⁹ ptulit. quo nimirū a facilitate iurādi nos dehortat. quā quā interī nō nesciā passiuā p actiuā, aut, vt gręci uocant, medijs accipi: vt נשפח .i. iudicat: & נקרא .i. uocat apđ Esaiam: & נשבע .i. iuratus. quomodo & latini dicūt, Juratus sum p iura uī, vel adactus iusiurandū præstiti. Tullius in rhetoricis, quid iuratus sit, pro quid iurauerit. In capite etiam ipsa litera ך est substāntialis, vt in dictione שחנ, quæ hebræis serpentem & tenē

tare significat. Hinc magno mysterio legitur apud Matthæum. iij. cap. Christum a tentatore, qui in serpente figurabatur, tentatum esse.

Ⲙ est symbolum cancellarij, qui dicitur ab hebræis בַּרְבַּב, & latine Mercurius: estq; ipsa littera semper naturalis, vt in dictione מַבְּבָּסִי, id est fœminalia vel braccæ vsq; ad genua pertinentes. Græce dicuntur περισκελῆ. Refert Iosephus de hoc genere vestimenti qđ ex octo primum est (nā etate eius, vt ait Hieronymus, adhuc templum stabat, & nondum Vespasianus & Titus Hierosolymam subuerterant: & erat ipse de genere sacerdotali: multoq; plus intelligitur quod oculis videtur, qđ quod aure percipitur) hæc fœminalia de bysso retorta ob fortitudinem solere contexti, & non postqđ incisa fuerint, acu consui. nō enim posse in tela huiusmodi fieri: de quibus ait diuus Hierony. Lineis fœminalibus, que vsq; ad genua & poplites veniunt, verenda celantur, & superior pars sub vmbilico vehementer astringitur: vt si quando expediti maculant victimas, tauros & arietes, trahūt portantq; onera, & in officio ministrandi sunt, etiam si lapsi fuerint, & femora reuelauerint, non pateat quod opertū est. Inde & gradus altaris prohibentur fieri, ne inferior populus ascendentium verenda cōspiciat. **Ⲙ** ab eadē littera **Ⲙ** incipit dicitio **ⲘⲗⲘ** quod nos petram vel fortem, vel montem petrosū, aut confugium possumus interpretari. Et quis est fortis & omnipotens, & supremum omnium confugium, nisi pater æternus? Nec miratur quispiam qđ petra nunc pro patre, nunc pro

filio in sacris literis accipiatur: quia aliquando
 in ipsis sacris eloquijs pro utroque simul ponitur.
 nam אב lapidem significat. cuius dictionis si
 duæ primæ literæ accipiant, אב faciunt, quod
 patrem significat. si autem mediâ cum vltima
 coniungatur, אב constituent: quod filius inter-
 pretatur. אב igitur quod nos dicimus petram,
 & patrem & filium designat, qui iidem sunt, res
 probati quidē ab illis ædificâtionibus & constru-
 tionibus doctrinas & statuta hebræis siue Turcis,
 qui non confitentur deum patrem, & filium eius
 ישׁו Christum. אב est nota, vt dicunt hebræi,
 spheræ lunæ, quæ ab eis dicitur אב , & apparet
 quasi oculus sinister mundi, estque inter astrifera
 vltimus orbium: & propter albedinem quando-
 que nominatur אב . Et est ipsa litera א sem-
 per radicalis: vt in dictione אב , id est fons & o-
 culus: adeoque oculus & fons diuinæ pietatis idē
 sit, sicut & idem est oculus & fons pietatis in no-
 bis: qui si aperiatur ad lachrymas fundendas pro
 dei amore, & præ dolore אב pro nobis mortē
 acerbissimā passi, & afflicti proximi, statim diui-
 nę pietatis fons ad compatiendū lachrymantī a-
 peritur. ideo saluator dixit, Beati qui lugēt, quo-
 niam ipsi consolabuntur. exuberantia videlicet
 diuinæ pietatis suscepta ab illo fonte, de quo di-
 citur, Quoniam apud te est fons vitæ. אב , vt as-
 serunt hebræi, significat animam intellectualem
 singularem & vniuersalem, & dirigitur ab intel-
 ligentijs separatis, quibus infunditur tã in spheris
 quã in stellis, & in omnibus animatis superiori-
 bus & inferioribus spherarum & elementorum.

¶ finale denotat secundū eosdem spiritus ani-
 males, qui diriguntur ab intelligentijs superiori-
 bus de virtute atq; mandato dei. Estq; ipsa litera
 ה semper essentialis: vt in dictione הָרֵה .i. vitu-
 la siue vacca quæ eligebatur in sacrificium con-
 tra peccatum vituli adorati, vt expurgatio fieret
 per id per quod filij Israel peccauerant. Si autē
 referare aliquid de recōditis mysterijs velimus,
 hæc vitula est beata virgo de p̄genie אַרְמוֹנִי
 id est ruffi David: per quam inducta est benedi-
 ctio expellens maledictionē & infectionem dif-
 fusam per Euam in humanum genus. Videamus
 quanta consonantia oīa in hunc sensum cōueni-
 ant. Eua אַרְמִי .i. rubea terrestris, מְרִיָּם ru-
 bea cęlestis, & plena igneo spū, plenaq; gr̄a. ideo
 dicit̄ q; vitula illa eligēda erat perfecta, integra,
 & sine aliqua macula, quæ nec fuerit pressa ali-
 quo iugo, sicut & virgo cęlesti oraculo protesta-
 ta est dicens, בִּי אִישׁ אֵינִי יוֹדֵעַת .i. Quo-
 niam virum non cognosco. Huius quoq; vitulæ
 sacrificium & omnia mysteria celebrata fuere
 extra castra, & communem cœtum etiam electi
 populi, sicut & מְרִיָּם mysteria omnia celebra-
 ta sunt extra communem legem. Et vt aliquid
 de mysterijs secretioris Theologiæ referamus,
 obseruabimus etiam quanto sacramento nūme-
 ri literarum הָרֵה & מְרִיָּם conueniant. nos-
 men enim מְרִיָּם dat 290, הָרֵה autem dat
 285. cui si restituatur הָרֵה siue quinaris a שָׁרֵה
 ablati, iubente domino, quæ prius dicebatur
 שָׁרֵה, consurgit 290: qui numerus fuit etiam

ablatus a prima muliere per ארם quādo vocauit eam אשה. Vbi aduertendum est אשה dat 311. sed nomen mulieris quod est אשה, dat 306, deficiēs p quinariū a nomine viri. Hoc igitur quinario restituito אשה vt sit perfecta, & quadam virilitate plena, dat 290, quantum rededit nomen אשה, quæ plena fuit omni virtute & virilitate, vt pareret sine viro.

Ⓒ ץ symbolizat, vt dicunt hebræi, materiam tam cælorum, quæ est intelligibilis, quàm elementorum, quæ est sensibilis, omniumq; mixtorum. ץ finale monstrat elementorum formas. Et est ipsa litera ppetuo radicalis, vt in dictione צמה, id est germen, quod est vnum ex nominibus אשׁוּר: vt patet apud Zachariam 6 capite אשׁוּר צמה, id est, Ecce vir, germen nomen eius. Ab eadem litera ץ incipit aliud nomē אשׁוּר, scilicet אשׁוּר, vt patet per Zachariam. ix. cap. אשׁוּר יבוא צדיק. Ecce rex tuus veniet tibi iustus.

Ⓒ ק est symbolum inanimatorum & mineralium, & eorū quæ dicuntur elementata & mixta. Et est perpetuo naturalis, vt in dictione אשׁוּר id est: & vocauit. vbi non sine mysterio dicit scriptura in principio voluminis Leuitici אשׁוּר Mosem non exprimens quis vocauerit, sicut vocare cōsueuerat. Vnde inquirendū est quis vocauerit, cū nō sine mysterio p̄termissum sit in hoc principio libri: qđ in toto progressu facere cōsueuit. Sed si supputet nūer⁹ importat⁹ p lras illius principij qđ est אשׁוּר, mysteriū incipit inda-

gari. dant enim illæ literæ 316 adiuncto א, ubi innuitur nomen רשע, quod tantundem in numero importat, & est nomen illius qui dedit virtutē omnibus sacrificijs in libro Leuitico tractatis, qui magno mysterio a dictione אריקרא incipit, & ab eadem nomen habet, cui adiungitur א patrem significans existentem cum filio, & omnia cum ipso operantem, sicuti ipsemet filius testatur dicens, Pater meus vsq; modo operatur, & ego operor. אר, vt asserunt hebræi, significat omnia vegetantia, fructus & fruges, ac terræ nascencia. Et est semper radicalis, vt in dictionibus ארשע & ארע. Primum latinus interpres ex voce græcanica σερῆωμα firmamentum interpretatus est, mentem lxxij non vsq; adeo (vt videtur) affecutus. Nam illi etymon vocis græcanicæ nō a σερῆω, quod est firmo, sed a σερῆομαι, quod prius significat, deduxisse videntur. Latine separamentum aut tabulatum non inepte dici posset. separat enim angelos ab ijs quæ infra sunt: participat autem tabulatum, istud partim angelis, partim inferioribus. hebraica vox ipsa ארע extensionem significat, ad quā David psal. ciiij. alludit, Extendens cælos sicut pellem. Secundum vocabulum, scilicet ארשע, mendacium significat: & est nomen omnino oppositum ipsi אמת. i. veritati: de qua plura diximus. nam hæc dictione ארשע eis scribitur literis quæ nullam habent stabilitatem, nec stare possunt seorsum, neq; simul iunctæ: vt vera sit parœmia, Mendacium breues pedes habet, imò claudos & debiles. Insuper aduertendum est numeros literarum ארשע mult.

tum discrepare a numeris denotatis per literas
 חמנ. נ em̄ vnitatē significat, & 1000: alia,
 scilicet מ, 40. tertia vero videlicet ה, 400. in-
 nuēs q̄ ipsa veritas dephēdit & colligat res diui-
 nas denotatas p̄ נ, cælestes p̄ מ, & terrestres p̄
 ה. Literæ aut̄ oēs קשׁ importāt cētenarios
 addictos rebus inferiorib⁹ & crassiorib⁹, vbi vi-
 get קשׁ. Igitur quia nec figuræ nec numeri
 importati per eas literas continent aliquid solū
 ditatis, innuitur q̄ ex se קשׁ facile corrui.

שׁ designat omnia sensitiua tam reptilia terre
 ac progressiua, q̄ aquarum pisces, & aeris volu-
 cres, simul & quæcunq; irrationabilia vitalem
 motum habētia: & est in fine semper naturalis,
 vt in dictione קשׁה. i. sancta sacra vel mere-
 trix. habēt enim hebræi dictiones quasdam quæ
 vtramq; habent significationem, sicut נשׂא nō
 solum peccare, sed peccatum expiare quoq; si-
 gnificat, & ברכׁ benedixit & maledixit expri-
 mit, quæadmodum latini sacrum pro execrabi-
 li dicūt: vt est illud, Auri sacra fames. Hanc lite-
 ram שׁ posuimus in septima connexionē, nō si-
 ne magno sacramento. ea vero consonans est lite-
 ra, nō fortuitu capta, nec imprudēter arrepta, nō
 ab imperitia neq; inscitia, aut præter opinionem
 præterve spem admissa, sed prouidentia summi
 dei omnia circumspectante, omnia dispensante
 iuxta æternum suæ rationis examen ex vniuersis
 characteribus electa, qua scriberetur nomen
 קשׁ: quæ apud latinos es nominatur, quæq; he-
 braice ignem significat, & nomen dei. Hic est
 ille dei maximus שׁה. i. ignis, qui ait, Veni mit

tere ignem in terram. Hinc magno mysterio de
 hac litera **ש** dicitur a contēplatissimis ita istud
אז תוהל לרא בשם יהוה. i. tunc expecta-
 tus est vocari per **ש** literā, q̄ iuxta numeros va-
 let idē quod **ברחמים**. i. in miserationibus: &
מ litera designat **מתוך**. i. de medio: per idē at-
 que hoc modo intelligi deberet, **אז תוהל**
לרא בשין מתוך יהוה. i. tunc expecta-
 tus est vocari per **ש** de medio **יהוה**: vtroq; **ת**
 in **ש** magno sacramento, vt diximus, verso.

ת est symbolum hominis & naturæ humanę,
 quæ est perfectio & finis omniū creaturarum.
 quę qdē litera **ת** vna est ex literis illis quæ reci-
 piunt virgulam raphe. sunt enim istæ septem
ת בפרת, in quibus semper debet subaudi-
 ri ac intelligi aut superiniijci ipsum raphe quan-
 do in vmbilico earum non est pūctus dagges. i.
 auctio, dicta, vt videt, à **ת צת**. i. creuit: q; eiꝰ ac-
 cessu litera velut grauida grandescat, aut eadē al-
 tera accrescat: quā auctiōnē vna ex istis literis
 quatuor **יהוה** aufert: & cū præcedētē dictio-
 nem terminat, regulariter sequentis dictionis
 prima litera debet leniter pronūciari. atq; haud
 scio an raphe. i. lenitatis appellatio sit à **ת פת**
 desumpta, quod refedit, & aliquando reticuit
 significat, quasi literam sibi subsistentem desi-
 derare, quietē mve agere, aut certe partim interfi-
 lere, minúsve seipsam sonare cogat. natiuam
 enim literæ pronunciationem superiniectū ra-
 phe magnopere remoratur ac impedit. nam il-
 lis septem incumbens, eas aspiratione quasi tate-
 dat, supprimítq; ad naturam aspiratarum, ac li

onere torpescerent. quod ad exercitandum ingenia plurimum valet, ne torpeamus segnitie. nihil enim in sacra scriptura fit sine ratione. Igitur iste quatuor literæ יהוה quia multa propinquitate nomini diuino ineffabili sunt iunctæ, imò sunt literæ quibus præcipua dei nomina scribuntur, cum quadam mansuetudine, lenitate ac quæte prolationem post se faciunt. sic enim legitur Malachiæ 2, וּמִפְּנֵי שְׁמִי נַחַת הוּא, hoc est, propter nomen meum leniuit ipse. Eadē ipsa litera ה finiunt nomina foeminina. nam omnia nomina hebraica, siue sint propria siue appellatiua, substantiua, adiectiua, verbalia, denominatiua, abstracta, concreta, simplicia vel composita, masculini generis inueniuntur vel foeminini, vel vtriusque. duplicem enim eis sexum hebraei attribuunt secundum naturam, vocantque זכר ונקבה Genesis 5. Masculum & foeminam creauit eos. Omne autem nomen cuius plurale terminatur in ים, arbitramur esse generis masculini, vt est illud inimitabile *ωαργμίνου* Esaiæ 44. quod cum præ sermonis elegantia, tum præ grauitate sententiæ non potest eodē cum paragmeni decore latinis reddi: בגרים בגרו ובגר בגרים בגרו id est, Perfidi siue præuaricatores præuaricantur, & præuaricatione præuaricantur præuaricatores. *ωαργμίνου* voco, quū in eadem dictione, sed affectu non significatione immutata laudatur, vt liber libere agit, seruitutē seruit seruus. Et quæ in ה terminat plurale, asserim foeminina: vt צבאות. Hierony. affirmat hoc esse

se quartum ex decem nominibus 'diuinis: quod
 72 virtutum, Aquila exercituum transtulerunt.
 & est ipsa litera **ת** substantialis interdum in
 principio, medio, & fine: vt **תתו רבתו**
 id est *κένωμα* *ω* *ουθεν*. i. sempiterna illa ante
 creationem mundi priuatio, sempiternū illud
 nihil, densissimæ non existentium rerum tene-
 brarū a quibus dictionib⁹, videlicet **תתו רבתו**
 putamus *χάος* vocabulum sumptum esse.
 nam litera **th** apud hebræos & **ch** maximā ha-
 bent in scriptura affinitatē. Prima enim sic **ת**
 altera sic **ח** pingitur. Quod itaq; apud Mosen
 erat **תתו** (q̄ primus oīm hominū publicis liti-
 ris commendauit ea quæ lumine & consortio di-
 uino collustratus didicit sacramēta) gentes atq;
 Græci ipsi per linguæ diuersitatem **chou** appel-
 lauerunt: facilisque est a **chou** ad *χάος* transitus.
 Idem dicendū etiā de **בתו**, vna tantum litera
 commutata. In fine etiam est radicalis, vt patet
 in dictione **תברת**: vnde & græci suum *χαράττεν*
 mutuarū. i. excidit pro pepigit aut percussit. a-
 pud veteres enim columnis erectis incidebant
 fœdera: quemadmodum apud nos schedas excin-
 dimus. Clam nos impacturi coronidē afficimus
 q̄ literæ sanctissimæ linguæ multifariā sumun-
 tur. Vnde adiuti penitus eruere poterimus pro-
 cul abdita mysteria. Nam mira latent mysteria
 in hoc idiomate sancto per arithmeticas suppu-
 tationes, vcl geometricas literarum figuras, siue
 descriptas. siue transmutas, vel harmoniæ
 consonantias ex formis characterum, cōiunctio-
 nib⁹, separationib⁹, tortuositate, directione, de-

fectu, superabundantia, minoritate, maioritate, coronatione, clausura, apertura, & ordine resultantes: de quibus omnibus plenissime agemus in myriade illa nostra. Præcipua tamen mysteria eruuntur in cōmutatione sacrarum literarū, & in numerorum æqualitate: vt si verbi causa legero Esaiæ. xl. **כִּרְאָה אֱלֹהִים**. i. Quis hæc creauit? per siruph, de qua diximus, conuertā in **אֱלֹהִים**: tum actu redibit exordium Geneseos **בְּרָא אֱלֹהִים**: vt sit sentētia, quis hæc creauit? Deus creauit. Et Ezechiel sedit ad fluuium Chobar, id est ad influentiam cherub, dicunt hebræi, transponatur **כְּרוּב**, & fit **כְּרוּב**: & Nohe inuenit gratiam. Genesis. vj. cōuertendo enim **צַח** fit **חַן**. De æqualitate vero numerorum sit exempli gratia istud mysteriū. Legitur de Isahac & Rebecca Genesis 25 **וַיִּתְחַר רֵבֶקָה אֶשְׁתּוֹ**. i. Et concepit Rebecca vxor sua. Ex quo diuinare commodum nobis cōceditur quidnam: Rebecca conceperit. Per numerorum commensurationem reperiemus iuxta æqualitatem numerū **אֶשְׁתּוֹ** significare **אֵשׁ וְקַשׁ**, id est ignem & stipulam. vtrumq; enim in se continet 707. Cōcepit ergo Rebecca ignē & stipulam: quod sacra comprobant eloquia, teste Abdia, qui ait, Et erit domus Iacob ignis, & domus Esau stipula. ¶ Et quia deuenimus ad coronidem, abunde satisfactum iri pro præsentī putamus rudibus alphabetarijs, si multis omissis ppter indignos dicat tātū quadruplex illa acceptio literarū. Aut enim sumunt ab initio verbi ad aliquid aliud significādū, vt **יוֹם תִּשְׁשִׁי וַיְבָלֵן תְּשֻׁמִּים**

Id est, dies sextus, & perfecti sunt cœli. ecce יתרת. Aut à fine, vt לא בן הרשעים quæ transpositæ faciunt אמן hoc est, Non sic impij: quoniam non dicēt אמן, iccirco in gehennam mittentur. Aut sunt quę se offerant singillatim, quælibet per integram dictionem vnâ comprehensæ: vt, Multi insurgent aduersum me. Qui sunt isti multi? Respondent secretiores hebræi רבים sunt Romani, Babylonij, Iudæi, & Medi. Aut postremum non relative ad aliorum verborum constitutionem destinātur, sed earum quælibet secundum suæ proprietatis significationem sumitur: vt quando duorum seculorum mentio fit, futurum seculum י לites ra significat: & litera ת seculum præsens, iuxta illud, בתבראם, id est, in ת creauit ea.

Accipe igit a me eo animo quo datur, studiose linguæ sanctæ cultor, hoc de mysticis literis donum vtile, lōge augustiora mysteria accepturus ex illa myriade nostra mystica super nomine ישׁו: in quo nomine flectatur omne genu, cęlestium, terrestrium, & infernorum. Amen.

יז

PARISIIS, ANNO DOMINI
M. D. XXXII, MENSE
MAIO.

¶ Erratorum post impressionem anis
maduerforum recognitio.

¶ Pag. 10. ver. 1. ceteris est augustior. Pag. 11.
ver. 18. siue. Pag. 12. ver. 2. רשן. Eadē ver. 11.
שמן. Pag. 14. ver. 18. dele non. Pag. 19.
ver. 9. codices. Pag. 22. ver. 28. בתוך. Pag.
24. ver. 28. perfectisq;. Pag. 25. ver. 1. dele lo
qui. Eadem ver. 28. לך. Pag. 26. ver. 24. עץ.
Pag. 27. ver. 10. נשמת. Pa. 29. ver. 10. רשן.
Pagina. 53. ver. 29. ורעך. Pagina. 54. ver. 5.
מתושלה. Pag. 55. ver. 21. מרים.

